Project Name: Kalhori Kurdish
Book Name: Gospel of John
Email: Info@korpu.org
WebSite: www.korpu.org

ئینجیل یوحەنا

کەلیمەێ خودا

١ له سەرەتا کەلیمه بی و کەلیمه وەگەرد
خودا بی و کەلیمه خودا بی؛ ٢ ئەیو له
سەرەتا وەگەرد خودا بی. ٣ گشت چشتێگ له
رِێ ئەیو وە دی هات و له هەر چشتێگ که وە
دی هات هویچ چشتێگ بی ئەیو وە دی نات.
٤ وەناو ئەیو ژیان بی و ئەو ژیانه نویر ئایەمیل
بی. ٥ ئی نویرە وەناو تیەریکی درەوشید و تیەریکی
وە ملیەو زاڵ نویە.
٦ پیاێگ بی که له لاێ خوداوە کل کریاوی؛
ناوێ یەحیا بی. ٧ ئەو هات تا شایەتیدەر بود، تا
شایەتی وە ئەو نویرە بێید، تا گشت له رِێ ئەیو
ئیمان بارن. ٨ یەحیا ئەو نویرە نوی، بەڵکەم
هات تا له باوەت ئەو نویرە شایەتی بێی. ٩ ئەو
نویر رِاسەکانیه که وە گشت کەسێگ نویر
دەید، هاتیادە جهان.
١٠ ئەیو وەناو جهان بی و جهان له رِێ
ئەیو وە دی هات؛ هەر چەن جهان نەناسێ.
١١ ئەیو هاته ئەرِا شونێگ که هن خوەێ بی و
قەومەگەێ قەبوڵێ نەکردن. ١٢ وەلێ وە گشت
کەسیلێ که قەبوڵێ کردن یانێ وە هەر کەسێگ
که وە ناو ئەیو ئیمان هاورد ئی حەقە داس که
بونه رِوڵەیل خودا؛ ١٣ ئەوانه که نه له خوین و
گوشت، نه وە خاست جەسە، نه وە خاست
یە پیا، بەڵکەم له خودا هاتنەسە دنیا.
١٤ کەلیمە بیە ئنسان و وەناومان نیشتەجێ
بی. ئیمە جەڵاڵی دیمنە، جەڵاڵی شایسەێ ئەو
تەنیا کورە که له لاێ باوگ ئاسمانی هاتوی. پرِ
له فیز و رِاسی. ١٥ یەحیا له باوەتیەو شایەتی دا
و هاوار کرد: «ئیه هەر ئەوەسە که له باوەتیەو
وەتم: ”ئەوە که وەشون منەو تێد، له من
سەرترە، چوینکە وەرجە مە بیە“.» ١٦ پرِی ئەیو
نسیو گشتمان بیە، فیز له بان فیز. ١٧ چوینکە
شەریعەت له رِێ موسای پەێخەمەر دریاد؛
فیز و رِاسی له رِێ عیسا مەسیحەو هات.
١٨ هەراێهەر کەسێگ خودا نیە. وەلێ ئەیو
تەنیا کورِە که ها لاێ باوگ ئاسمانی، ئەیو
ناسانیە.

شایەتی داین یەحیا

١٩ ئیەسە شایەتی یەحیا وەختێ که گەورایل
جویلەکەیل له شار ئورشەلیم کاهنیل که زانایل
مابەد و لاویل که خزمەتکاریل مابەد بین، کل
کردنه ئەرِا لاێ یەحیا تا له لێ بپرسن «تو
کید؟» ٢٠ یەحیا ئێقرار کرد و حاشا نەکرد،
بەڵکەم ئێقرار کرد: «من مەسیح وادە دریاێ
نیم.» ٢١ جا ئەوانه له لێ پرسین: «ئێ چە؟
ئەلیاس پەێخەمەری؟» وەت: «نیم.» پرسین:
«ئێ تو ئەو پەێخەمەریدە که موسا وادەێ
هاتنێ داس؟» یەحیا جواو دا: «نه!» ٢٢ ئمجا
وەپێ وەتن: «ئێ کید؟ بایە ئیمە جواوێگ
بێیمنه ئەوانە که کلمان کردنه؟ له باوەت
خوەدەو چە ئویشێ؟» ٢٣ یەحیا وەت:

«مە دەنگ ئەوەمە که وە بیاوانەو
هاوار کەێ،

”رێ خوداوەند ڕاس بارن.“»
درس هەر ئەوجورە کە ئەشعەیای پەیخەمەر
وەت.
٢٤ ئەوانە کە لە لای زانایل فرقەی فەریسیەو
کل کریاوین، ٢٥ لە یەحیا پرسین: «ئێ ئەگەر
تو نە مەسیحید و نە ئەلیاس پەیخەمەرید و
نە ئەو پەیخەمەریدە کە موسا وەت، ئێ ئەڕا
چە خوسڵ تەعمید دەی؟» ٢٦ یەحیا جواویان
دا: «من وەگەرد ئاو تەعمید دەم، وەلێ یەکی
وە ناودان وساس کە نیەناسینێ، ٢٧ ئەیو هەر
ئەوەسە کە وەشون مە تێد و مە شایسەی ئەوە
نیم کە بەن کەوشەگەی واز بکەم.»
٢٨ ئیانە لە ئاوایی بەیتعەنیا کە لە ئەو دەس
چەم ئوردون بی هەڵکەفت، هەر ئەو شونە کە
یەحیا تەعمید دیاد.

وەرک خودا

٢٩ ئی ڕوژەگەی، یەحیا، عیسا دی کە تێ
وەرەو لای، یەحیا وەت: «بنوڕن، ئیەسە وەرک
خودا کە گونای جهان هەڵگرێ بید! ٣٠ ئیە
هەر ئەوەسە کە لە باوەتیەو وەتم ”وەشون من
پیایگ تێد کە لە من سەرترە، چوینکە وەرجە
مە بیەسێ.“ ٣١ مە خوەم ئەیو نیەناسیامەی،
وەلێ ئەڕای ئیە کە ئەیو وە ئیسرائیل ئاشکرا
بود، هاتمە تا وەگەرد ئاو تەعمید بیەم.» ٣٢ جا
یەحیا شایەتی دا، وەت: «روح خودا دیم کە
جور کەموتەرێگ لە ئاسمانەو هاتە خوار و لە
بانیەو مەن. ٣٣ مە خوەم نیەناسیامەی، وەلێ
ئەیو کە مە کل کرد تا وەگەرد ئاو تەعمید بیەم،
وەپیم وەت: ”هەر وەخت دی کە روح خودا
وە مل کەسێگ هاتە خوار و وە ملیەو مەن،
بزان ئەیو کەسێگە کە وەگەرد روحالقودوس
تەعمید دەی.“ ٣٤ مە ئیە دیمە و شایەتی دەم
کە ئیەسە کوڕ خودا.»

یەکمین شاگردیل عیسا

٣٥ ئی ڕوژەگەی، دوارە یەحیا وەگەرد دو
نەفەر لە شاگردیلی وساوی. ٣٦ یەحیا وەختێ
عیسا داشت لە ئەورە ڕەد بیا، نورسە پێ و
وەت: «بنوڕن ئیەسە وەرک خودا!» ٣٧ ئەو
دو شاگردە ئی قسیە شنەفتن و کەفتنە شون
عیسا. ٣٨ عیسا هەڵوگەردێ و ئەوانە دی کە
وەشونیەو تیەن. وەپێان وەت: «هاینە شون
چە؟» وەتن: «ڕەبی لە کورە مێنید؟» ڕەبی یانێ
ماموستا. ٣٩ عیسا جواویان دا: «بان، دوینین.»
جا چین و دین کە لە کورە مینێدن و ئەو ڕوژە
مەننە لای. چوینکە ئەو وەختە نزیک سات
چوار نیمەڕو بی.
٤٠ یەکی لە ئەو دو نەفەرە کە قسیەی یەحیا
شنەفت و کەفتە شون عیسا، ئاندریاس،
برای شەمعون پتروس بی. ٤١ ئەو یەکم جار،
براگەی خوەی شەمعون پەیای کرد و وەپێ
وەت: «ئیمە ماشیەح پەیا کردیمنە.» ماشیەح
یانێ مەسیح وادە دریای. ٤٢ ئاندریاس براگەی
خوەی بردە ئەڕا لای عیسا. عیسا تماشا کرد
و وەت: «تو شەمعون کوڕ یوحەنای، وەپێد
ئویشن ’کیفا‘.» وە کیفا لە زوان یونانی ئویشن
پتروس کە وە مانای تاش کەمەرە.

عیسا فیلیپوس و نەتەنائیل دەنگ کەی

٤٣ ئی ڕوژەگەی، عیسا تواس بچودە ئەڕا
ناوچەی جەلیل. فیلیپوس پەیا کرد و وەپێ
وەت: «بکەفە شونم!» ٤٤ فیلیپوسیش جور
ئاندریاس و پتروس لە مەردمیل شار بەیتسیدا
بی. ٤٥ فیلیپوس نەتەنائیل پەیا کرد و وەپێ
وەت: «ئەوە کە موسا وەناو تەورات و هەر
ئیجورە پەیخەمەریلیش لە باوەتێ نویسانە،
دیمنەسەو! ئەیو عیسا ناسری، کوڕ یوسفە.»

٤٦ نەتەنائیل وەپێ وەت: «مەگەر لە شار
ناسرەیش چشت خاسێگ کەفێدە دەیشت؟»
فیلیپوس جواو دا: «بەو بنوڕ.»
٤٧ وەختێ عیسا دی نەتەنائیل وەرەو لای
تێد، لە باوەتێ وەت: «بنوڕن، ئیە پیای
ئێسرائیلی ڕاسەکانێگە کە هویچ فێڵێگ
وەناوێ نیە!» ٤٨ نەتەنائیل وە عیسا وەت: «مە
لە کورە ناسی؟» عیسا جواو دا: «وەرجە ئەوە
کە فیلیپوس تو بچڕێ، وەختێ وە ژێر دار
هەنجیرەگە بید، تو دیم.» ٤٩ نەتەنائیل جواوی
دا: «ماموستا، تو کوڕ خودای! تو پادشای
ئێسرائیلی!» ٥٠ عیسا وەت: «ئێ وەبونەی
ئیە کە وەپێد وەتم وە ژێر دار هەنجیرەگە
دیمەد، ئیمان تیەرێ؟ چشتیل گەوراتر لە ئیانە
دوینی.» ٥١ ئمجا عیسا فەرمایش کرد: «وە
ڕاسی، وە ڕاسی، وەپێدان ئویشم، دوینین کە
ئاسمان واز و فریشتەیل خودا لە لای کوڕ
ئنسان چنە ئاسمان و لە ئاسمان تیەنە ئەڕا لای
کوڕ ئنسان.»

موجزە وەناو سویر

٢ ڕوژ سێیەم، وە ئاوایی قانای لە ناوچەی
جەلیل سویرێگ بی و دالگ عیسا وە
ئەورە بی. ٢ عیسا و شاگردیلیشێ ئەڕا سویرەگە
دەنگ کریاوین. ٣ وەختێ شراو تەمام بی، دالگ
عیسا وەپێ وەت: «شراو نێرن!» ٤ عیسا وە
دالگێ وەت: «خاتوین، مە چ کارێ وە ئیە
دێرم؟ هێمرای وەخت من نەرەسیە.» ٥ دالگێ
وە خزمەتکارەگان وەت: «هەر چی وەپێدان
ئویشێ، بکەن.» ٦ لە ئەورە شەش خومرەی
کوچگین بی کە وە پێ نەریت جویلەکەیل،
ئاوەگەی ئەڕا پاکەو کردن چشتیل پێس وە
کار بردیان، هەر کام لە ئەو خومرەیلە نزیک
سەد لیتر گردیا. ٧ عیسا وە خزمەتکارەگان
وەت: «ئێ خومرەیلە پڕیان بکەنە ئاو.» جا
نیقەڵتوز ئاوێ کردن. ٨ ئمجا عیسا وەپێیان
وەت: «ئێرنگە قرتکێ لە لێ بارنە دەیشت و
بوەنە ئەڕا گەورای جەشنەگە.» جا ئەوانیش
بردن. ٩ وەختێ گەورای جەشنەگە تام ئاوێگ
کرد کە ئیسە بویە شراو، نیەزانست لە
کورە هاوردنەسێ، هەر چەن خزمەتکارەگان
کە ئاوەگە دەر هاوردوین زانستیان. ئەوسا
گەورای جەشنەگە، زاوا چڕێ و ١٠ وەپێ وەت:
«گشتیەکێ یەکم جار شراو خاسەگە دەن،
وەختێ مەردم سەرخوەشەو بین، ئەوسا شراو
گەنەگە تیەرن؛ وەلێ توی تا ئێرنگە شراو
خاسەگە هیشتیدە!»
١١ ئیە یەکمین نیشانە و موجزەی عیسا بی،
کە ئێ کارە لە قانای جەلیلەو کرد و جەڵاڵ
خوەی ئاشکراوە کرد و شاگردەگانێ وەپێ ئیمان
هاوردن.
١٢ جا وەشونێ عیسا وەگەرد دالگ و برایلێ
و شاگردەگانێ چیە ئەڕا شار کەفەرناحوم و
چەن ڕوژێ وە ئەورە مەنن.

عیسا مابەد پاکەو کەید

١٣ جەشن پسەخ جویلەکەیل نزیک بی
و عیسا چیە ئەڕا شار ئورشەلیم. ١٤ وەناو
مابەد، دی کە کەسیلێگ خەریک فروتن
مانگا و پەس و کەموتەرن و سەرافیلیش وە
ئەورە نیشتوینە کەسب و کار. ١٥ جا عیسا
قەمچیێگ لە شریت درس کرد و گشتێان
وەگەرد پەسیل و مانگایێل، لە مابەد کردە
دەیشت. سکەیل سەرافیلیش ڕشانە زەوی
میزەگانیانیش ژێرەبان کرد، ١٦ وە کەموتەر
فروشەگان وەت: «ئێ چشتیلە لە ئێرا بوەنە
دەیشت، ماڵ باوگ ئاسمانیم مەکەنە جای
بازارا!» ١٧ ئمجا شاگردیلی کەفتە هویرێان کە

له ناو کتاو زەبور نویسریاس: «غیرەت ئەڕا
ماڵ تو سزنێدەم و کەێدەمە خوڵەکەو.» ١٨ جا
جویلەکەیل وە عیسا وەتن: «چ نیشانە و
موجزەێگ نیشانمان دەیٚ تا بزانیمن حەق
دێریٚ ئی کاریلە بکیٚ؟» ١٩ عیسا جواویان دا
وەت: «ئی مابەدە برمِنن، مە وە سیٚ ڕوژ نەمیٚ
پاوە.» ٢٠ جویلەکەیل وەتن: «ئی مابەدە لە
دریژای چل و شەش ساڵ درس کریاس، ئمجا
تو تواێ وەناو سیٚ ڕوژ بنێدەیٚ پاوە؟» ٢١ وەلیٚ
مابەدێگ کە عیسا باسیٚ کردیا، لەش خوەیٚ
بی. ٢٢ جا وەختیٚ عیسا وەناو مردگیل زنیەو بی،
شاگردیلی کەفتە هویرێان کە ئی قسیە وەتوی و
وە نویسریای موقەدەس و قسیەێگ کە عیسا
وەتوی ئیمان هاوردن.
٢٣ لە ئەو وەختە کە عیسا ئەڕا جەشن
پسەخ لە ئورشەلیم بی، کەسیل فرەێگ وە
دین نیشانە و موجزەیلیٚ کە کردیا، وە ناو
ئەیو ئیمان هاوردن. ٢٤ وەلیٚ عیسا باوەڕە پێان
نەکرد، چوینکە گشت مەردم خاس ناسیا و
٢٥ هەوەجی نیاشت کەسێگ لە باوەت ئایەم
ئەڕایٚ شایەتی بیٚی، چوینکە خوەیٚ زانستیا چە
ها ناو دڵ ئایەم.

عیسا و نیقودیموس

٣ پیاێگ بی لە فرقەیٚ فەریسی ناویٚ
نیقودیموس بی، ئەوە یەکی لە گەورایل
جویلەکە بی. ٢ یەیٚ شەو ئی پیا هاتە ئەڕا
لایٚ عیسا وەپیٚ وەت: «ماموستا، زانیمن تو
ماموستایگی کە لەلایٚ خوداوە هاتیدە، چوینکە
کەس نیەتویەنی ئی نیشانە و موجزەیلە بکی
کە توی کەید، مەر ئیە کە خودا وەگەردیەو
بود.» ٣ عیسا وە جواوی وەت: «وە ڕاسی،
وە ڕاسی، وەپێد ئویشم، تا کەسیٚ وە دوارە
نایدە دنیا، نیەتویەنی پادشایی خودا بوینی.»
٤ نیقودیموس وەپیٚ وەت: «ئایەمی کە پیرە
چوی تویەنیٚ وە دوارە بایٚدە دنیا؟ مەر وە دوارە
تویەنیٚ بچوە ناو زگ دالگیٚ و بایٚدە دنیا؟»
٥ عیسا جواوی دا: «وە ڕاسی، وە ڕاسی، وەپێد
ئویشم تا کەسێگ لە ئاو و روح خودا نایدە
دنیا، نیەتویەنی بچوە ناو پادشایی خودا. ٦ ئەو
چشتە کە لە جەسە بایٚە دنیا، جەسەییە و
ئەو چشتە کە لە روح بایٚە دنیا، روحانیە.
٧ ئەڵاجوید نای کە وەپێد وەتم بایٚە لە دوارە
بایٚە دنیا! ٨ وا لە هەر لایٚگەو بتوایٚ هەڵ کەی؛
دەنگیٚ شنەفین، وەلیٚ نیەزانین لە کورەو تێد یا
وەرەو کورە چود. هەر کەیش لە روح خودا
بایٚدە دنیا ئیجورەسە.» ٩ نیقودیموس لە عیسا
پرسی: «ئی چشتیلە چوی بود؟» ١٠ عیسا
جواو دا: «تو ماموستایٚ ئیٚسرائیلید و هێمرایٚ
ئی چشتیلە نیەزانیٚ؟ ١١ وە ڕاسی، وە ڕاسی،
وەپێد ئویشم ئەو چشتە کە زانیمن ئویشیمن
و ئەو چشتە دیمنە شایەتی دیمن، وەلیٚ ئیوە
شایەتیمان قەبوڵ نیەکین. ١٢ ئەگەر وەختێگ
لە باوەت چشتیل زەوی ئەڕادان وەتم و باوەڕ
نەکردین، ئیٚ چوی تویەنین باوەڕ بکێن ئەگەر
لە باوەت چشتیل ئاسمانی ئەڕادان بویشم؟
١٣ هویچکەسێگ وە ئاسمان نەچیەسە ،بان
مەر ئەوە کە لە ئاسمانەو هاتە خوار، یانیٚ کوڕ
ئنسان کە ها لە ئاسمان. ١٤ هەر ئەوجورە کە
موسای پەیٚخەمەر وەناو بیاوان ئەو مار برنجیە
دا سەر چو و بەرزیەو کرد، کوڕ ئنسانیش هەر
ئەو جورە بایٚە بەرزەو بکریٚ، ١٥ تا هەر کەس
وەپیٚ ئیمان باریٚ، زنەیی ئەبەدی بیاشتوید.
١٦ «چوینکە خودا جهان ئەوقرە مابەت
کرد کە تەنیا کوڕەگەیٚ خوەیٚ دا تا هەر
کەس وەپیٚ ئیمان باریٚ نابود نود، بەڵکەم
زنەیی ئەبەدی بیاشتوید. ١٧ ئەڕا ئیە کە خودا
کوڕەگەیٚ کل نەکردە جهان تا جهان ماکوم

بکێ، بەڵکەم هناردی تا جهان وە وەسلەێ
ئەیو نجات پەیا بکێ. ١٨ هەر کەس وەپێ
ئیمان بارێ ماکوم نیود، وەڵێ هەر کەس
وەپێ ئیمان نارێ، هەر ئێرنگەیش ماکومە،
چوینکە وە ناو تەنیا کوڕ خودا ئیمان ناوردیە.
١٩ جا مدوێ ماکومیەتەگەێ ئیەسە کە نویر
هاتیەسە ناو جهان، وەڵێ مەردم وە جێ نویر
تیەریکی دوس داشتن، چوینکە کردەوەیان خراو
بی. ٢٠ چوینکە هەر کەسێگ کاریل خراو کەێد
لە نویر فرە قینێ تێ و وەرەو لاێ نویر نیەتێ،
نەخوای کردەوێ ئاشکرا بود. ٢١ وەڵێ ئەوە کە
کار ڕاس درس کەێد وەرەو لاێ نویر تێ تا
ئاشکرا دیار بێید کە کارەیلێ وە مەیەت خودا
کریەید.»

شایەتی یەحیای تەعمیددەر لە باوەت عیسا

٢٢ جا وەشونێ، عیسا و شاگردیلی چینە
ئەڕا ئاواییل ناوچەێ یەهودیە. عیسا ئەڕا
ماوەێگ وە گەرد شاگردیلێ مەنە ئەورە و
خوسڵ تەعمید مەردم دیاد. ٢٣ یەحیایش لە
ئاوایی عینون، نزیک شار سالیم، تەعمید
دیاد، چوینکە لە ئەورە ئاو فرە بی، مەردمیش
هاتیان و تەعمید گردیان. ٢٤ لە ئەو وەختە
هێمرای یەحیا نەکەفتویە زندان. ٢٥ یەێ جار
باسێ کەفتە ناو بڕێگ لە شاگردیل یەحیا و
جویلەکەێگ کە چوی بایە لە پێسی پاکەو
بون. ٢٦ جا شاگردەگانێ هاتنە ئەڕا لاێ یەحیا،
وەپێ وەتن: «ماموستا، ئەو کەسە کە لە ئەو
لاێ چەم ئوردون وەگەرددەو بی و توی ئەڕاێ
شایەتی دای، ئێرنگە خوەێ تەعمید دەێ و
گشتیەکی چنە ئەڕا لاێ.» ٢٧ یەحیا جواو دا:
«کەس نیەتویەنی چشتێ وە دەس بارێ، مەر
ئیە کە لە ئاسمان دریاویدە پێ. ٢٨ ئیوە خوەدان
شایەتین کە وەتم مە مەسیح وادە دریاێ
نیم، بەڵکەم وەرجە ئەوە کل کریامە. ٢٩ وەوی
هن زاواس، وەڵێ دوس زاوا کە وسێدە لاێ
گوش دەیدە لێ، لە شنەفتن دەنگ زاوا فرە
دڵخوەشەو بود. جا ئیسە شادی منیش هەر
ئیجورە کامڵەو بود. ٣٠ ئەیو بایە گەوراترەو بود
وەڵێ من بایە بویچگترەو بوم.
٣١ «ئەوە کە لە بانەو تێ، لە گشت سەرترە.
ئەوە کە لە زەویە، وە زەوی تالوق دێرێد و
لە چشتیل بان زەوی قسیە کەی. ئەوە کە
لە ئاسمانەو تێ، لە گشت سەرترە. ٣٢ ئەیو لە
باوەت ئەو چشتێ کە دیە و شنەفتیە شایەتی
دەێ، وەڵێ هویچکەس شایەتیەگەێ قەبوڵ
نیەکێ. ٣٣ هەر کەس شایەتیەگەێ قەبوڵ بکێ،
مور وە ڕاس بوین خودا کوتی. ٣٤ چوینکە ئەوە
کە خودا کلی کردێە، کەڵام خودا وە زوان
تیەرێ، چوینکە خودا روح خوەێ بی ئەنازە
بەخشێد. ٣٥ باوگ ئاسمانی، دوس کوڕ دێرێ
و گشت چشتێ سپاردیەسە دەسێ. ٣٦ هەر
کەس وە کوڕ ئیمان بارێ، زنەیی ئەبەدی
دێرێ؛ هەر کەس لە کوڕ گوش نەتەکێ،
چەوێ نیەکەفێدە زنەیی، بەڵکەم تورەیی خودا
لە سەرێەو مێنید.»

عیسا و ژن سامری

٤ عیسا زانست کە زانایل فرقەێ فەریسی
شنەفتنە کە عیسا فرەتر لە یەحیا شاگرد
دێرێ و خوسڵ تەعمید دەێ، ٢ - هەر چەن
عیسا خوەێ تەعمید نیاتیاد بەڵکەم شاگردیلی
تەعمید دیان - ٣ وە ئی بونە عیسا لە ناوچەێ
یەهودیە دا دەیشت و وە دوارە چیە ئەڕا
ناوچەێ جەلیل. ٤ ئەیو بایە لە ناوچەێ سامرە
ڕەد بویاد. ٥ جا هاتە ئەڕا شارێگ لە ناوچەێ
سامرە کە ناوێ سوخار بی، نزیک تیکە زەوێگ
کە یاقوب داویە یوسف کوڕێ. ٦ چاڵاوەگەێ

یاقوبیش وە ئەورە بی، جا عیسا کە شەکەت ڕێ
بی دانیشتە لای چاڵاوەگە. نزیک نیمەڕو بی.
٧ ژنێگ سامری ئەڕا ئاو هەڵکیشاین هات.
عیسا وەپێ وەت: «تکێ ئاو بیە پێم،» ٨ چوینکە
شاگردیلی چوینە ناو شار تا چشتێ ئەڕا خواردن
بسێنن. ٩ ئەو ژن سامریە وەتە عیسا: «تو کە
جویلەکەید و منیش ژنێگ سامریم، ئێ چوینە
داوای ئاو لە لێم کەی؟» چوینکە جویلەکەیل
وەگەرد سامریەگان هویچ هات بچوێگ نێرن.
١٠ عیسایش جواو دا: «ئەگەر بەخشین خودا
بزانستیای و هەر ئیجورە بزانستیای کیە کە
وە پێد ئویشێ ”تکێ ئاو بیە پێم،“ ئەوسا توی
لە لێ داوا کردیای ئەیویش ئاو زنەیی دەر دیادە
پێد.» ١١ ژنەگە وە عیسا وەت: «گەورەم، دوڵ
نێرید تا ئاو بکیشێ و چاڵاوەگەیش قویلە، جا
ئاو زنەیی دەر لە کورەو تیەری؟ ١٢ ئەرێ لە
یاقوب باپیرمان گەوراترید؟ ئەوە ئێ چا داسە
پێمان و خوەێ و کورەگانی و ریەنەگانیشێ لە
لێ خواردن.» ١٣ عیسا وە ژنەگە وەت: «هەر
کەس لە ئێ ئاوە خوێد، وە دواره تیەنی بود،
١٤ وەلێ هەر کەس لە ئاوێ کە من دەمە پێ
بخوێ، هەرایەهەر تیەنی نیود. ئاوێگ کە دەمە
پێ وەناو گیانێ بودە کیەنی ئاوێگ کە تا زنەیی
ئەبەدی قوڵ دەێ و سەرڕێژ بود.» ١٥ ژنەگە
وە عیسا وەت: «گەورەم، وە ئێ ئاوە بیە پێم،
تا دی تیەنیم نود و ئەڕا ئاو هەڵکیشاین نامە
ئێرا.» ١٦ عیسا وەپێ وەت: «بچو، شویەگەد
بچڕ و بەورەو.» ١٧ ژنەگە جواو دا: «شوی
نێرم.» عیسا وەپێ وەت: «ڕاس ئویشێ شوی
نێری، ١٨ چوینکە پەنج گلە شوی داشتیدە و
ئەوەیشە کە ئێرنگە دیری، شوید نیە. ڕاس
وەتی!» ١٩ ژنەگە وە عیسا وەت: «گەورەم،
دوینم تو پەیخەمەرێگید. ٢٠ باپیریلمان وەبان
ئێ کویە پەرەسش خودا کردیان، وەلێ ئیوە
جویلەکەیل ئویشین ئەو شونە کە بایە مەردم
وەناوێ پەرەسش بکەن، شار ئورشەلیمە.»
٢١ عیسا وەپێ وەت: «ژنەگە، باوەڕ بکە، زەمانێ
رەسێ کە باوگ ئاسمانی نە وەناو ئێ کویە
پەرەسش کین، نە وەناو ئورشەلیم. ٢٢ ئەوە کە
ئیوە سامریەگان پەرەسینێ، نیەناسینێ، ئیمە
جویلەکەیل ئەوە کە ناسیمنێ، پەرەسیمنێ،
چوینکە نجات لە ڕێ جویلەکەوە تێ. ٢٣ وەلێ
زەمانێگ رەسێ، هەڵبەت ئێرنگەیش ڕەسیە،
کە خودا پەرەسیل ڕاسەکانی، وە روح و ڕاسی
باوگ ئاسمانی پەرەسش کەن، چوینکە باوگ
ها شون ئیجور کەسیلێ تا پەرەسشێ بکەن.
٢٤ خودا روحە و ئەوانە کە پەرەسنێ بایە وە
روح و ڕاسی پەرەسش بکەن.» ٢٥ ژنەگە وەتە
عیسا: «زانم ماشیەح تێی؛ وەختێ بایێ، گشت
چشتێ ئەڕامان ئویشێد.» ماشیەح یانێ مەسیح
وادە دریایێ. ٢٦ عیسا وەتە پێ: «من کە دێرم
وەگەردد قسیە کەم، هەر ئەوەمە.»
٢٧ هەر ئەو وەختە، شاگردیل عیسا هاتنەو.
ئەڵاجویان هات کە دێرێ وەگەرد ژنێگەو قسیە
کەی. وەلێ کەسێگ نەوەت: «چە توای؟» یا
«ئەڕا وەگەرد ئێ ژنە قسیە کەی؟» ٢٨ ئمجا
ژنەگە، کویزەگەی هیشتەجێ و چی ئەڕا شار و
وە مەردم وەت: ٢٩ «بان پیایگ بوینین کە هەر
چی تا ئێرنگە کردویم، وەپێم وەت. ئەرێ بو ئێ
پیا مەسیح وادە دریایێ بود؟» ٣٠ جا مەردمەگە
لە شار دانە دەیشت و چیانە ئەڕا لای عیسا.
٣١ وە ئێ وەختە، شاگردیل لە عیسا کوتران
کردیان و وەتیان: «ماموستا، چشتێ بخوە.»
٣٢ وەلێ عیسا وەپێان وەت: «من خواردمەنێگ
ئەڕا خواردن دێرم کە ئیوە لە باوەتیەو چشتێگ
نیەزانین.» ٣٣ جا شاگردیل وە یەکترەکی وەتن:
«مەر کەسێ خواردەمەنی ئەڕای هاوردیە؟»
٣٤ عیسا وەپێان وەت: «خواردەمەنی مە ئیسە

که خاست ئەیو که کلم کردێه وه جا
بارم و کارەگەێ تەمام بکەم. ٣٥ ئێ مەر
ئیه نەشنەفتینه که: ”هێمراێ چوار مانگتر
مەنیەسه درەو“؟ وەلێ مه وەپێدان ئویشم
تماشا بکەن، چەویلدان واز بکەن و بوینن
که زەویزاریل ئەڕا درەو گورجن. ٣٦ ئێرنگه
درەوکەر حەقدەس خوەێ سێنێ و خەرمان
ئەڕاێ زنەیی ئەبەدی گردەو کەی، تا تویەم
وەشن و درەوکەر وەگەرد یەکەو شادمانەو
بون. ٣٧ جێ ئی قسیه ها ئێره که ئویشێ: ”یەکێ
تویەم خەێ و یەکیگ تر درەو کەی“. ٣٨ من
ئیوه کل کردم تا خەڵەێگ درو بکێن که ئەڕاێ
زامەت نەکیشاینه. کەسیل تر زامەت کیشانه
و ئیوه له زامەتیل ئەوانه سود گرین.»
٣٩ قێر فرەێگ له سامریەگان ئەو شاره وه
عیسا ئیمان هاوردن، وەبونەێ شایەتی ئەو
ژنه که وەتوی: «هەر چی تا ئێرنگه کردمه،
وەپێم وەتی.» ٤٠ جا وەختێ سامریەگان هاتنه
ئەڕا لاێ عیسا، له لێ تواسن له لایان بمینێ.
جا عیسا دو ڕوژ وه ئەوره مەن. ٤١ قێر
فرەێگتریش وەبونەێ شنەفتن قسیەیل عیسا
ئیمان هاوردن. ٤٢ ئەوانه وه ژنەگه وەتن: «دیتر
تەنیا وەبونەێ قسیەێ تو ئیمان نیەتیەریم،
چوینکه خوەمان شنەفتیمنه و زانیمن ئی پیا وه
ڕاسی نجات دەر دنیاس.»

عیسا وەناو جەلیل

٤٣ جا وەشون ئەو دو ڕوژه، عیسا له ئەوره
چیه ئەڕا جەلیل، ٤٤ چوینکه عیسا خوەێ
شایەتی داوید که یه پەێخەمەر له شارەگەی
خوەێ حرمەتی نێرید. ٤٥ جا وەختێ عیسا هاته
ئەڕا جەلیل، جەلیلیەگان چینه پیریەو، چوینکه
ئەوانیش ئەڕا جەشن پسەخ چوینه ئورشەلیم
و گشت ئەو کاریله که عیسا له جەشن پسەخ
وه ئورشەلیم کردوی، دوین.

شەفاێ کوڕ دەربارێگ

٤٦ جا عیسا وه دواره هاتەو ئەڕا ئاوایی قانای
جەلیل، هەر ئەو شونه که ئاوەگه کردویه
شراو. له شار کەفەرناحوم یەکی له دەرباریل
بی که کوڕەگەێ نەخوەش بی. ٤٧ وەختێ
پیاگه شنەفت عیسا له یەهودیه هاتیەسه ئەڕا
جەلیل، چی ئەڕا لاێ و له لێ تواس تا بچود و
کوڕەگەێ شەفا بێی، چوینکه کوڕەگەێ داشتیا
مردیا. ٤٨ جا عیسا وەپێ وەت: «تا نیشانه و
موجزەیل و کاریل سەرسڕهاوەر نوینین، ئیمان
نیەتێەرین.» ٤٩ ئەو پیاێ دەرباریه وه عیسا
وەت: «گەورەم، وەرجەوه که منالەگەم بمرێ،
بەو.» ٥٠ عیسا وەپێ وەت: «بچو؛ کوڕەگەد
زنی مینێ.» پیاگه قسیەێ عیسا باوەڕ کرد و
کەفته ڕێ و چی. ٥١ ئەو پیا هێمراێ وەناو
ڕێ بی که خزمەتکاریلی چینه پیریەو وەپێ
وەتن که کوڕەگەێ دێرێ خاسەو بود. ٥٢ جا
له لێان پرسی که له چ ساتێگ ڕوی ناسه
خاسێ؟ وەتن: «دویەکه سات یەک نیمەڕو
تەوەگەێ بڕیا.» ٥٣ جا باوگێ زانست که ئیه
هەر ئەو ساته بی که عیسا وەپێ وەتوی:
«کوڕەگەد زنی مینێ.» جا خوەێ و گشت
خاوخێزانەگەی ئیمان هاوردن. ٥٤ ئیه دویمین
نیشانه و موجزەێگ بی که عیسا وەختێ له
یەهودیەوه هاتویه ئەڕا جەلیل، ئەنجام داوید.

شەفاێ پیاێ شەل کوچ

٥ وەشون ماوەێگ، یەکی له جەشنیل
جویلەکەیل بی و عیسا چیه ئەڕا شار
ئورشەلیم. ٢ وەناو ئورشەلیم، له لاێ

’دەروازەێ پەس‘ حەوزێگ هەس کە وە
زوان ئارامی ’بەیت‌حسدا‘ وەپێ ئویشن کە
پەنج گلە وەرتاێرمە دێرێ. ٣وە ئەورە قێر
فرەێگ لە عەلیلیل، جور کورەگان و شەلەگان
و فەلەجەگان، هەڵاژیاوین و چەوەڕێ بین
تا ئاوەگە بجویلێدەو. ٤چوینکە ئەوانە
گومان کردیان هەر چەن وەخت یەێ جار
فریشتەێگ لە لاێ خوداوەند تێد و ئاوەگە
جویلنێدەو؛ جا وەشون جویلیان ئاوەگە یەکم
کەسێ کە چیادە ناو حەوزەگە، لە هەر
نەخوەشێ کە داشت شەفا گردیاد.
٥ پیاێگ لە ئەورە بی کە وە ماوەێ سی و
هەیشت ساڵ عەلیل بی. ٦ وەختێ عیسا پیاگە
دی کە لە ئەورە هەڵاژیاس و زانست کە
ماوەێ فرەێگە ها ئەورە، وەپێ وەت: «تواێ
شەفا بگرێ؟» ٧ پیا شەل کوچەگە وەتە عیسا:
«گەورەم، وەختێ ئاو جویلێیدەو کەسێگ نێرم
بخێدەمە ناو حەوزەگە، تا توام خوەم برەسنمە
ئەورە، وەرجە مە یەکیگ تر چیەسە ناوێ.»
٨ عیسا وەپێ وەت: «هەڵس، جیەگەد هەڵگر و
ڕێ بکە.» ٩ پیاگە زویزی شەفا گرد و جیەگەێ
هەڵگرد و کەفتە ڕێ.
ئەو ڕوژە، شەبات کە هەر ئەو شەمەێ
موقەدەس جویلەکەیلەسە، بی. ١٠ جا
جویلەکەیل وە پیاگە کە شەفا گردوی وەتن:
«ئیمڕو شەباتە ئەڕا تو ڕەوا نیە جیەگەد
هەڵگری بوید.» ١١ وەلێ ئەو پیا جواویان دا:
«ئەیو کە شەفام داس وەپێم وەت، ”جیەگەد
هەڵگر و بکەفە ڕێ“.» ١٢ لە لێ پرسین:
«ئەوە کە وەپێد وەت، ”جیەگەد هەڵگر و
بکەفە ڕێ“، کیە؟» ١٣ پیاگە کە شەفا گردوی
نیەزانست ئەوە کیە، چوینکە عیسا وەناو
جەماێەتێگ کە لە ئەورە بی، نوقوم بی.
١٤ وەشون چەنێ، عیسا پیاگە وەناو مابەد
پەێا کرد، وەپێ وەت: «بنوڕ خاسەو بیدە، دی
گونا مەکە تا لە ئیە بەتر وە سەرد نای.»
١٥ پیاگە چی وە جویلەکەیل وەت کەسێگ کە
شەفاێ داس، عیسا بیە.
١٦ وەبونەێ ئیە کە عیسا ئی کاریلە وە ڕوژ
شەبات کردیا، جویلەکەیل ئەزیەت کردیان.
١٧ وەلێ جواو عیسا ئیە بی: « ئێرنگە باوگ
ئاسمانیم کار کەی و منیش کار کەم.» ١٨ وە
ئی بونە بی کە جویلەکەیل فرەتر وەشون ئیە
بین تا عیسا بکوشن، چوینکە نە تەنیا یاساێ
شەبات شکانیاد، بەڵکەم تەنانەت خودا وە
باوگ خوەێ خوەنریاد و خوەێ وەگەرد خودا
کردیا یەکی.

هێز و دەسڵات کوڕ خودا

١٩ جا عیسا وەپێان وەت: «وە ڕاسی، وە
ڕاسی، وەپێدان ئویشم: کوڕ نیەتویەنی وە
خوێەو هویچ کارێگ بکێ مەر کاریلێ کە دوینی
باوگ ئاسمانی کەی؛ چوینکە هەر کارێگ باوگ
کەی، کوڕیش هەر ئەو کارە کەی. ٢٠ چوینکە
باوگ کوڕ دوس دێرێ و گشت کاریلێ کە
خوەێ کەی وەپێ نیشان دەێ. کاریل لە ئیانە
گەوراتریش نیشانی دەێ تا ئەڵاجویدان باێ.
٢١ چوینکە هەر ئەوجورە کە باوگ مردگیل
زنیەو کەید و زنەیی وەپێان بەخشی، کوڕیش
وە هەر کەسێگ کە خوەێ بتواێ، زنەیی
بەخشی. ٢٢ چوینکە باوگ هویچکەس داوەری
نیەکێ، بەڵکەم گشت کار داوەری سپاردێەسە
دەس کوڕ. ٢٣ تا گشت حرمەت کوڕ بگرن،
هەر ئەوجورە کە حرمەت باوگ گرن. هەر
کەس حرمەت کوڕ نیەگرێ، حرمەت باوگیشێ
نیەگرێ کە کلی کردێە. ٢٤ وە ڕاسی، وە ڕاسی،

وەپێدان ئویشم، هەر کەس کەڵام مە بشنەفۆ
و وە ئەوە کە کلم کرد، ئیمان بارێ زنەیی
ئەبەدی دێرێ. ئەوە ماکوم نیود، بەڵکەم لە
مەرگ گوزیشتێە و رەسیەسە ژیان. ٢٥ وە ڕاسی،
وە ڕاسی، وەپێدان ئویشم، زەمانێگ رەسێ،
بەڵکەم هەر ئیسەسە کە مردگیل دەنگ کوڕ
خودا شنەفن و کەسیلێگیش کە شنەفن، زنیەو
بون. ٢٦ چوینکە هەر ئەوجورە کە باوگ وەناو
خوەێ زنەیی دێرێ، وە کوڕیش بەخشیە تا
کوڕیش وەناو خوەێ زنەیی بیاشتود، ٢٧ ئێ
دەسڵاتە داسە کوڕ کە داوەری بکێ، چوینکە
ئەیو کوڕ ئنسانە. ٢٨ لە ئیە ئەڵاجویدان نای،
چوینکە زەمانێگ تێ کە گشت ئەوانە کە
هانە ناو قەور، دەنگ ئەیو شنەفن ٢٩ و تیەنە
دەیشت. ئەوانەێ کە کردەوەێان خاس بیە،
زنیەو بون کە تا ئەبەد زنەیی بکەن و ئەوانە کە
کردەوەێان خراو بیە، زنیەو بون تا ماکوم بون.
٣٠ من لە خوەمەو نیەتویەنم کارێ بکەم، هەر
ئەوجورە کە شنەفم داوەری کەم، داوەریەگەم
دادپەروەرانەس، چوینکە داوای خاست خوەم
نیەکەم، بەڵکەم هامە شون خاست ئەیو کە
کلم کردێە.

شایەتی لە باوەت عیسا

٣١ «ئەگەر تەنیا خوەم لە باوەت خوەمەو
شایەتی بێەم، شایەتیەگەم درس نیە.
٣٢ یەکیگ تر هەس کە لە باوەت منەو
شایەتی دەێ و مە زانم شایەتی کە لە باوەت
منەو دەێ، درسە. ٣٣ ئیوە کەسیلێگ کل
کردینە ئەڕا لای یەحیا و ئەو ئەڕا ڕاسی شایەتی
داس. ٣٤ نە ئیە کە مە شایەتی ئنسان قەبوڵ
بکەم، بەڵکەم ئێ چشتیلە ئویشم تا ئیوە
نجات پەێا بکێن. ٣٥ یەحیا چراخێگ گڕان
بی کە نویر دیاد و ئیوە تواسیاین ماوەێگ
وەناو نویرەگەێ دڵخوەش بوین. ٣٦ وەلێ مە
شایەتێگ دێرم کە لە شایەتی یەحیا گەوراترە،
چوینکە کاریلێ کە باوگ ئاسمانی وە من
سپاردیە تا وە ئەنجام برەسنم، یانێ هەر ئێ
کاریلە کە کەم لە باوەت مە شایەتی دەن کە
باوگ کلم کردێە. ٣٧ هەر ئەو باوگێ کە مە کل
کردێە، خوەێ لە باوەت منەو شایەتی داس.
ئیوە هەرایێهەر دەنگێ نەشنەفتینە و هەرایێهەر
دەمچەوی نێنە ٣٨ و کەڵامەگەیشێ وەناو
دڵدان نیەمینێ، چوینکە وە ئەو کەسە کە
ئەیو کل کردێە، ئیمان نێرین. ٣٩ ئیوە کتاویل
موقەدەس دینە یەکەو، چوینکە خیاڵ کین لە
ڕێ ئەوانە وە زنەیی ئەبەدی دەس پەێا کین،
هەر ئیانەنە کە وە مە شایەتی دەن، ٤٠ وەلێ
نیەتواین باینە ئەڕا لای مە تا زنەیی بیاشتوین.
٤١ من جەڵاڵ لە ئایەمیل قەبوڵ نیەکەم،
٤٢ وەلێ زانم کە مابەت خودا وەناو دڵدان
نێرین. ٤٣ من وە ناو باوگ ئاسمانیم هاتمە،
وەلێ قەبوڵم نیەکین. ئەگەر یەکیگ تر وە
ناو خوەێ بایێ، قەبوڵێ کین. ٤٤ چوی تویەنین
ئیمان بارین وەختێ جەڵاڵ لە یەکترەکی گرین
و مینێ جەڵاڵێگ نیەکین کە لە لای خودایێگ
کە یەکیگە، تێی؟ ٤٥ خیاڵ مەکەن کە مە لە
لای باوگ ئاسمانی بخت کەمە پێدانەو؛ یەکی
هەس کە بخت بکەیدە پێدان، ئەوە موسای
پەێخەمەرە، هەرئەوە کە ئمید بەساینەسە پێ.
٤٦ چوینکە ئەگەر وە موسا باوەڕ بکردیاین
وە منیش باوەڕ کردیاین، چوینکە ئەوە لە

باوەت مە نویسریاس. ٤٧ وەلێ ئەگەر باوەڕ وە
نویسریایەگانی نێرین، ئێ چوی قسیەیلم باوەڕ
کین؟»

تێر کردن پەنج هەزار نەفەر

٦ وەشون ئەوە، عیسا چیە ئەڕا ئەو لای
دەریاچەی جەلیل کە هەر ئەو دەریاچەی
تیبریەسە. ٢ جەماێەت فرە گەورایگ کەفتوینە
شونێ، چوینکە ئەو نیشانە و موجزەیلە
دوینیان کە وەگەرد شەفای نەخوەشیلەو
بی. ٣ عیسا چیە ئەڕا بان کویەێگەو لە
ئەورە وەگەرد شاگردیلی دانیشت. ٤ جەشن
پسەخ جویلەکەیل نزیک بی. ٥ وەختێ عیسا
سەرهەڵوڕان، دی کە جەماێەت فرە گەوراێگ
تیەنە وەرەو لای، وە فیلیپوس وەت: «لە
کورە بایە نان بسێنیم تا ئی مەردمە بخوەن؟»
٦ عیسا ئیە وەت تا فیلیپوس ئەزمون بکێ،
چوینکە خوەی خاس زانستیا چە توای بکێ.
٧ فیلیپوس جواو دا: «ئەگەر وە قێ دویس دینار
نانیش بسێنیم بەشێان نیەکێ، تەنانەت ئەگەر
هەر کامێان یە تیکە بخوەن.» ٨ یەکیگ تر لە
شاگردیل وە ناو ئاندریاس کە برای شەمعون
پتروس بی، وە عیسا وەت: ٩ «کوڕێگ ها ئێرا
کە پەنج نان جویە و دو گلە ماسی دێرێ، وەلێ
ئیە کەی بەش ئی جەماێەتە کەی؟» ١٠ عیسا
وەت: «بیلن مەردمەگە دانیشن.» وە ئەورە
چیمن فرەێگ بی. جا مەردمەگە دانیشتن. لە
ئەورە پیاگانێ نزیک پەنج هەزار نەفەر بین.
١١ ئمجا عیسا نانەگان هەڵگرد و وەشون شوکر
کردن، وەناو ئەوانە کە دانیشتوین بەشەو
کرد، هەر ئیجورە ماسیەگانیش، وە هەر کەس
هەرچێ کە تواسن دا پێان. ١٢ وەختێ تێر بین،
عیسا وە شاگردیلی وەت: «وردەکوتەیل کە
مەنیەسەو گردەو بکەن تا چشتێ وە کیس
نەچود.» ١٣ جا ئەوانە وردە کوتیل گردەو
کردن و لە وردە کوتیل ئەو پەنج نان جویە کە
جەماێەتەگە خواردوین دوانزە سەوەتە پڕ بی.
١٤ وەختێ مەردم ئی نیشانە و موجزەی کە
عیسا کردوی دین، وەتن: «وە ڕاسی کە ئیە
هەر ئەو پەێخەمەرەسە کە بایە، باێدە ئی
جهانە.» ١٥ عیسا وەختێ زانست کە توان بان
وە زور بگرنەی تا بکەنەی پادشا، وە دوارە وە
تەنیایی چیە ئەڕا بان کویە.

ڕێ کردن عیسا وە مل ئاو

١٦ وەختێ بیە ئێوارە، شاگردیلی چینە خوار
وەرەو لای دەریاچەگە، ١٧ سوار قایق بین
و چینە ئەو دەس دەریاچەگە وەرەو شار
کەفەرناحوم. هەوا تیەریکەو بوی و هێمرای
عیسا ناتویە ئەڕا لاێان. ١٨ وە بونەی وای تنێگ
کە هەڵکرد دەریاچەگە توفانیەو بی. ١٩ وەختێ
نزیک پەنج شەش کیلومتر پاڕو داوین، عیسا
دین کە وە مل دەریاچەگە ڕێ کردیا و نزیک
قایقەگەوە بویاد. ئەوانە رخێان چی. ٢٠ وەلێ
عیسا وەپێان وەت: «منم؛ ڕخدان نەچود.»
٢١ ئمجا تواسن سوار قایقێ بکەن، کە قایقەگە
هەر ئەو ئانە ڕەسیە ئەو شونە کە تواسن بچن.

منم نان زنەیی دەر

٢٢ ئی ڕوژەگەی، جەماێەتی کە وە ئەو لای
دەریاچەگە مەنوین، دین بێجگە یەی قایق وە
ئەورە نوی و ئەوانە خەوەر داشتن کە عیسایش
وەگەرد شاگردیلی سوار قایقەگە نویە، بەڵکەم
شاگردیلی وە تەنیایی کەفتوینە ڕێ. ٢٣ ئمجا
قایقیلتر لە تیبریە هاتن و ڕەسینە نزیک
شونێگ کە وەشون شوکر کردن خوداوەند،
نان خواردوین. ٢٤ جا وەختێ جەماێەت دین کە
نە عیسا ها ئەورە نە شاگردیلی، خوێان سوار

قایق بین و چینە ئەڕا کەفەرناحوم وە مینێ
عیسا.
٢٥ وەختێ ئەوانە عیسا وە ئەو لایێ
دەریاچەگە دینێیەو، وەپێ وەتن: «ماموستا،
کەی هاتیدەسە ئەڕا ئێرا؟» ٢٦ عیسا جواو دا:
«وە ڕاسی، وە ڕاسی، وەپێدان ئویشم، مینێ مە
کین، نە وە ئی بونە کە نیشانە و موجزەیلێ
لە لێم دینە، بەڵکەم وەبونەی ئەو نانە کە
خواردین و تێر بین. ٢٧ ئەڕا خواردمەنێگ
کار مەکەن کە لە بین چود، بەڵکەم ئەڕا
خواردمەنێگ کار بکەن کە تا زنەیی ئەبەدی
مینێدەو، یانێ ئەو خواردمەنێگ کە کوڕ
ئنسان دەیدە پێدان. چوینکە خودای باوگ
مور خوەی وە ملێەو کوتاس.» ٢٨ ئمجا
ئەوانە وە عیسا وەتن: «چە بایە بکێم تا
کارەگان خودا کردویمن؟» ٢٩ عیسا وە
جواویان وەت: «کار خودا ئیەسە وە ئەوە کە
کلی کردێە ئیمان بارن.» ٣٠ جا وەپێ وەتن:
«چ نیشانە و موجزەیگ کەی تا بوینیم و
ئیمان باریمنە پێد؟ چە کەی؟ ٣١ باپیریلمان
وەناو بیاوان مەنا خواردن هەر ئەو نانە کە لە
ئاسمان واریاد، هەرئەوجورە کە وەناو کتاویل
موقەدەس نویسریاس: ”موسا لە ئاسمان نان
دا پێان تا بخوەن.“ ٣٢ ئمجا عیسا وەپێان
وەت: «وە ڕاسی، وە ڕاسی، وە ئیوە ئویشم،
موسا نوی کە ئەو نانە لە ئاسمانەو دا پێدان،
بەڵکەم باوگ ئاسمانی منە کە لە ئاسمانەو نان
ڕاسەکانی دەیدە پێدان. ٣٣ چوینکە نان خودا
ئەو کەسەسە کە لە ئاسمانەو تێدە خوار و
وە جهان زنەیی بەخشێد.» ٣٤ ئەوانە وەپێ
وەتن: «گەورەم هەمویشە ئی نانە بیە پێمان.»
٣٥ عیسا وەپێان وەت: «منم نان زنەیی دەر.
هەر کەس بایە ئەڕا لام، ورسی نیود، هەر
کەیش ئیمان بارێە پێم هەرایەهەر تیەنی نیود.
٣٦ وەلێ هەرئەوجورە کە وەپێدان وەتم: ئیوە
هەر چەن مە دینە، هێمرای ئیمان نیەتێەرین.
٣٧ گشت کەسیلێگ کە باوگ ئاسمانی دەێدە
پێم، تێدە ئەڕا لام؛ هەر کەسێگیش بایێدە
ئەڕا لام، هەرایەهەر نیەکەفمە لی. ٣٨ چوینکە
لە ئاسمانەو هاتمەسە خوار، نە ئەڕا ئەنجام
خاست خوەم، بەڵکەم ئەنجام خاست ئەیو
کە کلم کرد. ٣٩ خاست ئەیو کە کلم کرد
ئیەسە کە هویچ کام لە ئەوانە کە وەپێم
بەخشیە لە دەس نیەم، بەڵکەم لە ڕوژ ئاخر
زنیانەو بکەم. ٤٠ چوینکە خاست باوگم ئیەسە
کە هەر کەس چەو بوڕیە کوڕ و ئیمانە پێ
بارێ، زنەیی ئەبەدی بیاشتوید و مە وە ڕوژ
ئاخر زنیەو کەم.»
٤١ ئمجا جویلەکەیل خوتەبوڵ کردن،
ئەڕا ئیە کە عیسا وەت: «منم ئەو نانە کە
لە ئاسمانەو هاتە خوار.» ٤٢ وەتن: «مەر
ئیە عیسای کوڕ یوسف نیە کە داڵگ و
باوگێ ناسیمن؟ جا چوینە کە ئێرنگە ئویشێ،
”لە ئاسمانەو هاتمەسە خوار“؟» ٤٣ عیسا
جواویان دا: «وەگەرد یەکەو خوتەبوڵ
مەکەن. ٤٤ هویچکەس نیەتویەنی بایە ئەڕا
لام، مەر ئیە کە باوگێ کە کلم کرد، ئەوە
بارێدە ئەڕا لای مە، منیش وە ڕوژ ئاخر زنیەو
کەم. ٤٥ وەناو کتاویل پەیخەمەریل نویسریاس
”ئەوانە گشتێان لە خودا یای گرن.“ جا هەر
کەس لە باوگ ئاسمانی شنەفتوی و یای
گردوی، تێدە ئەڕا لای مە. ٤٦ هویچکەس
باوگ ئاسمانی وە چەو نیە، بێجگە ئەوە کە
لە لای خوداوە هاتێە؛ ئەیو باوگ وە چەو
دیە. ٤٧ وە ڕاسی، وە ڕاسی، وەپێدان ئویشم،
هەر کەس ئیمان بارێ، زنەیی ئەبەدی دێرێ.
٤٨ منم نان زنەیی دەر. ٤٩ باپیریلدان، وەناو
بیاوانەو مەنا خواردن وەلێ مردن. ٥٠ نانێگ

Building Bridges with the WORD

که له ئاسمانەو تێده خوار ئەوجورەسە که
هەر کەس له لێ بخوێ، نیەمرێ. ٥١ منم ئەو
نان زنەیی دەره، هەر ئەوه که له ئاسمانەو
هاته خوار. ئەگەر کەسێ له ئی نانه بخوێ، تا
ئەبەد زنی مینێ. نانی که من ئەڕا زنەیی جهان
بەخشم، جەسەێ منه.»
٥٢ ئمجا جویلەکەیل وەناو خوێان بیه دەم
قالیان و وەتیان: «ئی پیا چوی تویەنێ جەسەێ
خوەێ بیده پێمان تا بخویم؟» ٥٣ عیسا وەپێان
وەت: «وه ڕاسی، وه ڕاسی، وەپێدان ئویشم، تا
جەسەێ کوڕ ئنسان نەخوەین و خوین ئەیو
نەنوشین، وەناو خوەدان زنەیی نێرین. ٥٤ هەر
کەس جەسەێ مه بخوێ و خوینم بنوشێ،
زنەیی ئەبەدی دێرێ، منیش وه ڕوژ ئاخر زنیەو
کەم. ٥٥ چوینکه جەسەێ مه خواردەمەنی
ڕاسەکانیه و خوینمیش نوشیاین ڕاسەکانیه.
٥٦ هەر کەس جەسەێ مه بخوێ و خوینم
بنوشێ، وه ناو مه نیشتەجێه و مه وەناو ئەو
نیشتەجێیم. ٥٧ هەر ئەو جوره که باوگ زنی
مه کل کرد و مه وەبونەێ باوگ زنەیی دێرم،
جا هەر کەسێگ له مه بخوێ، وەبونەێ مه
زنەیی دێرێد. ٥٨ ئیه هەر ئەو نانەسه که له
ئاسمانەو هاته خوار؛ نه جور نانی که باپیریلدان
خواردن وەلێ مردن؛ هەر کەس له ئی نانه
بخوێ، تا ئەبەد زنی مینێ.» ٥٩ عیسا ئیانه
وەختێ فەرمایش کرد که وەناو کەنیسەێگ له
ناو کەفەرناحوم خەریک تالیم بی.

کەلیمەیل زنەیی ئەبەدی

٦٠ قێر فرەێگ له شاگردیلێ وه شنەفتن ئی
قسیەیلیه وەتن: «ئی قسیه سەنگینه، کی تویەنێ
قەبوڵێ بکێ؟» ٦١ وەلێ عیسا، له لاێ خوێەو
زانستیا که شاگردیلی وه ئی باوەتەو خوتەخوت
کەن، وەپێان وەت: «ئێ ئی قسیه بەره پێدان
خوارد؟ ٦٢ جا ئەگەر بوینین که کوڕ ئنسان
چوده بان ئەڕا ئەو شونه که یەکم جار له ئەوره
بی، ئەوسا چه کین؟ ٦٣ روح خوداس که زنەیی
بەخشی؛ جەسه وه هویچ دەردیگ نیەخوێ.
قسیەیلی که مه وه گەردانەو کردمه، روح
و زنەییه. ٦٤ وەلێ بڕێگیدان ئیمان نیەتیەرن.»
چوینکه عیسا له سەرەتاوه زانستیا کامێان
ئیمان نیەتیەرن و کی دەێدەێ دەس دشمەنەو.
٦٥ ئمجا عیسا وەت: «وه ئی بونه وەپێدان وەتم
هویچکەس نیەتویەنی بایه ئەڕا لام، مەر ئیه که
له لاێ باوگ ئاسمانی بێریده پێ.»
٦٦ له شون ئی وەخته، قێرێ له شاگردیلی
له لێ هەڵەوگەردیان و دیتر نەکەفتنه شونێ.
٦٧ جا عیسا وه ئەو دوانزه شاگرده وەت: «ئێ
ئیوەیش تواین بچین؟» ٦٨ شەمعون پتروس
جواو دا: «گەورەم، بچیمنه ئەڕا لاێ کی؟
قسیەیل زنەیی ئەبەدی ها لاێ تو. ٦٩ ئیمه
ئیمان هاوردیمنه و زانستیمنه که تو ئەو
قودوس خودایده.» ٧٠ عیسا وەپێان جواو دا:
«مەر خوەم ئیوه دوانزه نەفەره هەڵنەوژاردمه؟
وەلێ، یەکی له لێدان ئبلیسیه.» ٧١ عیسا باس
یەهودای کوڕ شەمعون ئەسخەریوتی کردیا،
چوینکه یەکی له ئەو دوانزه شاگرده بی که له
شون ماوەێگ عیسا دیاده دەس دشمەنەو.

عیسا وەناو جەشن کوڵایل

۷ وەشون ئیه، عیسا ماوەێگ له ناوچەێ
جەلیلەو گەردیاد و نیەتواسیا وه ناوچەێ
یەهودیه بود، چوینکه جویلەکەیل تواسیان
بکوشنێ. ٢ جەشن کوڵایل که یەکی وه
جەشنیل جویلەکەیله، نزیک بی. ٣ جا برایل
عیسا وەپێ وەتن: «ئێرا بیله جێ و بچو ئەڕا
یەهودیه تا شاگردیلدیش کاریلێ که کەی
بوینن، ٤ چوینکه هەر کەس بتواێ بناسنێ، وه

دزیەو کار نیەکێ. تو کە ئێ کاریلە کەی، خوەد
وە جهان نیشان بیە.» ٥ ئەڕا ئیە کە تەنانەت
برایلیشێ ئیمان وەپێ ناوردوین. ٦ عیسا وەپێان
وەت: «هێمرایێ وەخت مە نەرەسیە، وەلێ ئەڕا
ئیوە هەر وەختێگ خاسە. ٧ جهان نیەتویەنی لە
ئیوە قینێ بایێ، وەلێ لە مە قینێ تێ، چوینکە مە
لە باوەتێەو شایەتی دەم کە کاریلێ گەنە. ٨ ئیوە
خوەدان بچنە ئەڕا جەشن، مە هێمرایێ وە ئێ
جەشنە نیەتیەم، چوینکە هێمرایێ وەخت مە
وە تەمامی نەرەسیە.» ٩ عیسا ئیە وەت و مەنە
ناو جەلیل.

١٠ وەلێ وەشون ئیە کە براگانێ چینە ئەڕا
جەشن، خویشێ چی، وەلێ نە ئاشکرا بەڵکەم
وە دزیەو. ١١ جویلەکەیل، لە وەخت جەشن
وەشونیەو گەردیان و وەتیان: «ئەو پیا ها
کورە؟» ١٢ جا وەناو مەردمەگە لە باوەت عیسا
قسیەو باس فرە بی. برێگیان وەتیان: «ئەوە
پیایێ خاسێگە.» برێگتر وەتیان: «نەخیر!
مەردمەگە لە ڕێ وە دەر کەی.» ١٣ وەلێ ئەڕا
ئیە کە لە جویلەکەیل رخێان چیاد، هویچکەس
لە باوەتێ ئاشکرا قسیە نیەکردیا.

تالیمیل عیسا

١٤ وەختێ یەێ کوت لە ڕۆژیل جەشنەگە
ڕەد بی، عیسا هاتە ناو مابەد و شرو کردە
تالیم داین. ١٥ جویلەکەیل سەریان سڕ مەنوی،
وەتیان: «ئێ پیا کە هەرایەهەر تالیم نێریاس،
چوی ئیجور زانیاریێگ دێرێد؟» ١٦ جا عیسا
وە جواویان وەت: «تالیمیل مە لە خوەمەو
نیە، بەڵکەم لە ئەیوە کە کلم کرد. ١٧ ئەگەر
کەسێ بتوایێ خاست خودا وە جێ بارێ، زانی
کە ئێ تالیمیلە لە خوداس یا لە خوەمەو ئویشم.
١٨ ئەوە کە لە خوێەو بویشی، ها شون جەڵاڵ
خوەیێ، وەلێ ئەو کەسە کە ها شون جەڵاڵ
ئەیو کە کلی کردێە، ڕاسدرسە و درودەلسە
وەناوێ نیە. ١٩ ئێ مەر موسای پەێخەمەر،
شەریعەت نیاسە پێدان؟ وەلێ هویچکامدان
شەریعەت وە جا نیەتیەرێن. ئەڕا چە پشت
ئەڕا کوشتنم بەساینە؟» ٢٠ جەماێەتەگە جواو
دان: «توی خوو دێرێ! کێ پشت ئەڕا کوشتند
بەساس؟» ٢١ عیسا جواو دا: «من کارێ کردم
و ئیوە گشتدان سەردان لە لێ سڕ مەن.
٢٢ موسا حوکم خەتەنە داسە پێدان - هەر چەن
ئیە نە لە موسا بەڵکەم لە باپیریل قەوم بی -
ئیوەیش وە ڕوی ئێ حوکمە لە ڕۆژ شەبات کە
هەر ئەو شەمەێ موقەدەس جویلەکەیلەسە
کوڕیلدان خەتەنە کین. ٢٣ ئەگەر کوڕێگ لە
ڕۆژ شەبات خەتەنە کریەد تا شەریعەت موسا
نەشکی، ئێ ئەڕا لە مە تورەین کە وە ڕۆژ شەبات
سەر تا پایێ ئنسانێگ خاسەو کردمە؟ ٢٤ وە
ڕوی شێوە داوەری مەکەن، بەڵکەم حوکمدان
داداپەروەرانە بود.»

ئێ بو ئەوە مەسیح بود؟

٢٥ جا برێگ لە مەردم شار ئورشەلیم وەتیان:
ئیە هەر ئەو پیا نیە کە توان بکوشنێ؟
٢٦ ئەوەسە ها ئێرە ئاشکرا قسیە کێ و هویچە
پێ نیویشن! یانێ بو گەورایل قەوم وە ڕاسی پێ
بردوین کە ئێ ئایەمە هەر ئەو مەسیح وادە
دریایە؟ ٢٧ وەلێ ئیمە زانیم ئێ پیا لە کورەو تێ،
وەلێ وەختێ مەسیح ئاشکرا بو، هویچکەسێگ
نیەزانێ لە کورەو تێ.» ٢٨ ئمجا عیسا وەختێ
وەناو مابەد تالیم دیا، وە دەنگ بەرز وەت:
«مە ناسین و زانین لە کورەو تیەم. وەلێ وە
خاست خوەم ناتمە. ئەیو کە کلم کردێە،
حەقە؛ ئیوە نیەناسینێ. ٢٩ وەلێ مە ناسمێ،
چوینکە مە لە لایێ ئەیو تیەم و ئەیویش مە کل
کرد.» ٣٠ جا تواسن بگرنەێ، وەلێ هویچکەس

دەس ئەڕاێ درێژەو نەکرد، چوینکە هێمراێ
وەختێ نەرەسوی. ٣١ وەلێ، قێر فرەێگ لە
مەردمەگە وەپێ ئیمان هاوردن. ئەوانە وەتیان:
«ئێ مەگەر وەختێ مەسیح ئاشکرا بود، نیشانە
و موجزەیل فرەترێگ وە ئی پیا، کەید؟»
٣٢ زانایل فرقەێ فەریسی شنەفتن جەماێەت
لە باوەت عیسا ئیجورە قسیە و باسیلێگ کەن.
جا گەورایل کاهنیل و فەریسیەیل، نگابانیل
مابەد کل کردن تا بگرنەێ. ٣٣ ئمجا عیسا
وەت: «ماوەێ کەمێگ تر هامە گەردانەو،
ئمجا چمە ئەڕا لاێ ئەو کەسە کە کلم
کرد. ٣٤ مینێ مە کین، وەلێ نیینوینەمەو؛ ئیوە
نیەتویەنین باینە ئەڕا ئەو شونێگ کە مە هەم.»
٣٥ جویلەکەیل وە یەکترەکێ وەتیان: «ئی پیا
تواێ بچودە ئەڕا کورە کە ئیمە پەیاێ نیەکیم؟
یانێ تواێ بچوە ئەڕا لاێ جویلەکەیلێگ کە
وەناو یونانیەگان تەفرتویناوە بینە و یونانیەگان
تالیم بێی؟ ٣٦ مەبەستی چەس کە ئویشێ،
”مینێ مە کین، وەلێ نیینوینەمەو و ئیوە
نیەتویەنین باینە ئەڕا ئەو شونە کە مە هەم“؟»

قسیەیل عیسا وە ئاخرین ڕوژ جەشن

٣٧ ڕوژ ئاخر هەفت ڕوژ جەشنەگە کە
گەوراترین ڕوژ جەشن بی، عیسا هەڵسادە
سەرپا و وە دەنگ بەرز هاوار کرد: «ئەگەر
کەسێ تیەنیە، باێە ئەڕا لاێ من و بنوشێ.
٣٨ هەر کەسێگ وە من ئیمان بارێ، هەر
ئەوجورە کە کتاو موقەدەس وەتیە: لە ناخیەو
چەمیل ئاو زنەیدەر کەفێە ڕێ.» ٣٩ عیسا
ئی قسیە لە باوەت روح خودا وەت، ئەوانە
کە ئیمان وەپێ تیەرن، گرنەێ وەر؛ چوینکە
هێمراێ روح خودا نێریاوی، ئەڕا ئیە کە عیسا
هێمراێ جەڵاڵ پەیا نەکردوی.

دو دەسەی وەناو مەردم لە باوەت عیسا

٤٠ برێگ لە مەردم وەختێ ئی قسیەیلە
شنەفتن، وەتن: «وە ڕاسی ئیە هەر ئەو
پەێخەمەرەسە کە باێە باێ.» ٤١ برێگ تر
وەتن: «ئی پیا مەسیحە.» وەلێ برێگ تر وەتن:
«مەر مەسیح لە جەلیلەو تێ؟ ٤٢ مەر کتاو
موقەدەس نەوەتیە کە مەسیح لە نەتەوە داود
پادشاس و لە بەیتلحم تێ، هەر ئەو ئاوایە
کە داود وە ئەورە زنەیی کردیا؟» ٤٣ جا وەناو
مەردم وە سەر عیسا بیە دو دەسەی. ٤٤ برێگ
لە لێان تواسن بگرنەێ، وەلێ هویچکەس دەس
ئەڕاێ درێژەو نەکرد.

بی ئیمانی گەورایل جویلەکە

٤٥ ئمجا نگابانیل مابەد هاتنەو ئەڕا لاێ
گەورایل کاهنیل و فەریسیەیل. ئەوانە لە
نگابانەگان پرسین: «ئەڕا عیسا ناوردین؟»
٤٦ نگابانیل جواو دان: «تا ئێرنگە، هویچکەس
جور ئی پیا قسیە نەکردیە!» ٤٧ فەریسیەیل
وەتن: «ئێ ئیوەیش گول خواردینە؟ ٤٨ مەر
کەسێگ لە گەورایل قەوم یا فەریسیەیل وەپێ
ئیمان هاوردیە؟ ٤٩ وەلێ ئی جەماێەتە کە
چشتێ لە شەریعەت نیەزانن، لانەت کریاین.»
٥٠ نیقودیموس، کە وەرجە ئەوە چوی ئەڕا
لاێ عیسا و یەکیگ لە فەریسیەگان بی،
وەتە پێان: ٥١ «مەر شەریعەت ئیمە کەسێگ
ماکوم کێ بی ئەوە کە یەکم جار گوش بگرێە
قسیەیلی و بزانێ چە کردیە؟» ٥٢ ئەوانە جواو
دان: «مەر تنیش جەلیلید؟ بنێ بگر و بزان
کە لە جەلیلەو هویچ پەێخەمەرێگ ئاشکرا
نویە.» ٥٣ لە شونێ هەر کامیان چینەو ئەڕا ماڵ
خوێان،

Building Bridges with the Word

٨

وەلێ عیسا چیە ئەڕا کویەێ زیتون.

بەخشین ژن داوانپێس

٢ شەوەکی شەفەق، وە دوارە عیسا
هاتەو ئەڕا مابەد. مەردم گشتێ هاتنە ئەڕا
لایێ و ئەیویش دانیشت و تالیمیان دا.
٣ ماموستایل تەورات و زانایل فرقەێ فەریسی،
ژنێ کە لە وەخت داوانپێسیەو گردوینەێ،
هاوردنێ و نانەی ناوڕاس مەردمەگە، ٤ وە عیسا
وەتن: «ماموستا، ئی ژنە لە وەخت داوانپێسی
گیریاس. ٥ موسای پەێخەمەر وەناو شەریعەت
وە ئیمە حوکم کردێە کە ئیجور ژنیلێگ
کوچگوواران بکێم. ئیسە، تو چە ئویشیێ؟» ٦ ئیە
وەتن تا ئەزمونێ بکەن و چشتێ ئەڕا بخت
کردن وەپێ وە دەس بارن. عیسا چەمیادەو،
وە کلکێ لە بان زەوی نویسیا. ٧ وەختێ ئەوانە
هەر لە لێ پرسیان، عیسا هێز گرد و وەپێان
وەت: «وەناو ئیوە، هەر کەس بێ گوناس،
با یەکمین کوچگ بیدە ئی ژنە.» ٨ وە دوارە
چەمیادەو وەبان زەوی نویسیا. ٩ وەلێ وەختێ
ئیە شنەفتن، گلە گلە، لە گەورا وە بویچگ
لە ئەورە چین، عیسا وەگەرد ئەو ژنە کە لە
ڕویەڕوی وساوی، تەنیا مەن. ١٠ ئمجا عیسا
هێز گرد و وە ئەو ژنە وەت: «ژنەگە، ئێ
ئەوانە هانە کو؟ هویچکەس ماکومد نەکرد؟»
١١ ژنەگە وەت: «هویچکەس، گەورەم.» عیسا
وەت: «منیش ماکومد نیەکەم. بچو و دیتر وە
ئیەولا گونا مەکە.»

منم نویر جهان

١٢ عیسا وە دوارە وەگەرد مەردم قسیە
کرد و فەرمایش کرد: «منم نویر جهان.
هەر کەسێگ بکەفێە شونم وەناو تیەریکی
ڕێ نیەکێ، بەڵکەم نویر زنەیی دێرێد.» ١٣ جا
فەریسیەیل وەپێ وەتن: «تو ئەڕا خوەد شایەتی
دەی، شایەتیەگەد درس نیە.» ١٤ عیسا وە
جواویانەو وەت: «تەنانەت ئەگەر خوەم
ئەڕا خوەم شایەتی بێەم، شایەتیەگەم درسە،
چوینکە زانم لە کورە هاتمە و چمە ئەڕا
کورە. وەلێ ئیوە نیەزانین مە لە کورە هاتمە
یا چمە ئەڕا کورە. ١٥ ئیوە وە فکریل ئنسانی
داوەری کین، وەلێ مە وە مل کەسێگەو داوەری
نیەکەم. ١٦ وەلێ تەنانەت ئەگەر داوەریش
بکەم، داوەریەگەم درسە، چوینکە تەنیا مە نیم
داوەری کەم، بەڵکەم منم و باوگ ئاسمانی کە
کلم کرد. ١٧ وەناو شەریعەت ئیوە نویسریاس
کە شایەتی دو نەفەر درسە. ١٨ منم کە شایەتی
ئەڕا خوەم دەم و باوگێگیش کە کلم کرد شایەتی
ئەڕام دەێ.» ١٩ ئمجا وە عیسا وەتن: «باوگد
ها کورە؟» عیسا وەت: «نە مە ناسین و نە
باوگم. ئەگەر مە بناسیاین باوگمیش ناسیاین.»
٢٠ عیسا ئی قسیەیلە لە وەخت تالیم لە ناو
مابەد لە شونێگ کە خەزانەی مابەد لە ئەورە
بی، وەت. وەلێ هویچکەس نەگردی چوینکە
هێمرای وەختێ نەرەسوی.

قسیەیل عیسا لە باوەت مەرگ خوەێ

٢١ ئمجا وە دوارە عیسا وەپێان وەت: «مە
چم و ئیوە مینێ مە کین و وەناو گونادان مرین.
ئیوە نیەتویەنین باین ئەڕا ئەو شونە کە مە
چم.» ٢٢ جا جویلەکەیل وەتن: «ئێ بو بتوایێ
خوەێ بکوشێ، کە ئویشێ: ”ئیوە نیەتویەنین
باینە ئەڕا ئەو شونە کە مە چم“؟» ٢٣ عیسا
وەپێان وەت: «ئیوە هن خوارین، مە هن بانم.
ئیوە هن ئی جهانینە، مە هن ئی جهانە نیم.
٢٤ وەپێدان وەتم کە وەناو گونایلدان مرین،
چوینکە ئەگەر ئیمان نارین کە من ئەوەم،
وەناو گونایلدان مرین.» ٢٥ جا وەپێ وەتن: «تو

کید؟» عیسا وەت: «مە هەر ئەوەمە کە لە
سەرەتاوە وەپێدان وەتم. ٢٦ چشتیل فرەێگ
دێرم کە لە باوەت ئیوە بویشم و ماکومدان
بکەم. وەلێ ئەیو کە کلم کرد، وە حەقە و
مە ئەو چشتە کە لە لێ شنەفتمە، وە جهان
جار دەم.» ٢٧ ئەوانە حالی نوین کە عیسا لە
باوەت باوگ ئاسمانی وەگەردیان قسیە کەی.
٢٨ جا عیسا وەپیان وەت: «وەختێ کورِ ئنسان
بەرزەو کردین، ئەوسا زانین کە من ئەوەمە و
لە خوەمەو هویچ نیەکەم، بەڵکەم هەر ئەو
جورە قسیە کەم کە باوگ ئاسمانیم نیشانم
داس. ٢٩ ئەیو کە کلم کرد ها گەردمەو. ئەیو
تەنیام نەێشتیە، چوینکە مە هەمویشە ئەو
کارەیلە کەم کە خوەشنودیەو کەید.» ٣٠ وە ئی
قسیەیل عیسا، قێر فرەێگ وەپێ ئیمان هاوردن.

ڕاسی ڕزگاردان کەی

٣١ ئمجا عیسا وە جویلەکەیلی کە وەپێ
ئیمان هاوردوین، وەت: «ئەگەر وەناو کەڵام
مە نیشتەجێ بین، وەڕاسی شاگردیل منین و
٣٢ ڕاسی ناسین و ڕاسیش ڕزگاردان کەی.»
٣٣ ئەوانە وە عیسا جواو دان: «ئیمە وە نەتەوە
ئێبراهیمیم و هەرایێهەر خوڵام کەسێگ نویمنە.
جا چوینە کە ئویشێ: ”ئیوە ڕزگار بوین“؟»
٣٤ عیسا جواویان دا: «وە ڕاسی، وە ڕاسی،
وەپێدان ئویشم، هەر کەسێگ گونا کەی،
خوڵام گوناس. ٣٥ خوڵام ئەڕا هەمویشە وەناو
ماڵ نیەمینێد، وەلێ کورِ ئەڕا هەمویشە مینێد.
٣٦ جا ئەگەر کورِ ڕزگاردان بکێ، وە ڕاسی
ڕزگارین. ٣٧ زانم کە وە نەتەوە ئێبراهیمین،
وەلێ هاینە شون کوشتن منەو، چوینکە کەڵام
مە وەناو ئیوە شونێگ نێری. ٣٨ مە لە ئەو
چشتە قسیە کەم کە لە لای باوگ ئاسمانیم
دیمە، ئیوەیش ئەو کارە کین کە لە باوگدان
شنەفتینە.»
٣٩ ئەوانە وە عیسا جواو دان: «باوگ
ئیمە ئێبراهیمە.» عیسا وەت: «ئەگەر مناڵیل
ئێبراهیم بویاین، ڕێ ڕەوشتدان جور ئێبراهیم
بی. ٤٠ وەلێ ئیوە ئێرنگە هاینە شون کوشتن
منەو؛ مە کە ئەو ڕاسیە لە خودا شنەفتم
وەپێدان وەتمە. ئێبراهیم ئی کارە نەکرد. ٤١ ئیوە
کردەوێ باوگدان کین.» ئەوانە وە عیسا وەتن:
«ئیمە زوڵەزا نیمن! یە باوگ دێریم ئەیویش
خوداس.» ٤٢ عیسا وەپیان وەت: «ئەگەر
خودا باوگدان بویاد، دوسم داشتیاین، چوینکە
مە لە لای خوداوە هاتمە و هامە ئێرە. مە
لە خوەمەو ناتمە، بەڵکەم ئەیو کلم کرد.
٤٣ ئەڕا ئەو چشتە کە ئویشم حالیدان نیود؟
وەبونەی ئیە کە تاموڵ شنەفتن قسیەی مە
نێرین. ٤٤ ئیوە وە باوگدان ئبلیس تالوق دێرین
و تواین خاستەیل باوگدان وەجێ بارین. ئەوە
لە سەرەتاوە خوینکەر بی و وەگەرد ڕاسیەو
میانەێگ نێرید، چوینکە هویچ ڕاسی وەناوی
نیە. هەر وەخت درو ئویشێ، لە زات خوەی
ئویشێ؛ ئەڕا ئیە کە دروزنە و باوگ گشت
درویلە. ٤٥ وەلێ وەبونەی ئیە کە مە ڕاسەگەی
ئویشم باوەڕە پێم نیەکین. ٤٦ کامدان تویەنین
مە وە گونایێگ ماکوم بکێن؟ ئەگەر ڕاسەگەی
ئویشم، ئەڕا باوەڕم نیەکین؟ ٤٧ کەسێ کە لە
خوداس، گوشە کەڵام خودا گری؛ مدوێ ئیە
کە ئیوە گوشە کەڵام خودا نیەگرین ئیەسە کە
لە خودا نین.»

وەرجە ئەوە کە ئێبراهیم بود، مە هەم

٤٨ جویلەکەیل وە عیسا جواو دان: «ئێ
درس نەوەتیم کە سامرید و خوو دیری؟»

٤٩ عیسا وەت: «مه خوو نێرم، بەڵکەم حرمەت
باوگ ئاسمانیم گرم، وەلێ ئیوە وە مە بێ
حرمەتی کین. ٥٠ هەر چەن مە وەشون جەڵاڵ
خوەم نیم. یەکیگ هەس کە ها شون جەڵاڵ
منەو، ئەیوە کە داوەری کەی. ٥١ وە ڕاسی،
وە ڕاسی، وەپێدان ئویشم، ئەگەر کەسێگ
قسیەی مە بپارێزنی، هەرایهەر مەرگ وە چەو
نیوینی.» ٥٢ جویلەکەیل وەپێ وەتن: «ئێرنگە
دی خاس زانستیم خوو دێرێ! ئێبراهیم مرد
و ئەو باقی پەێخەمەریلیش مردن، ئێرنگە
تو ئویشێ، "ئەگەر کەسێ وە قەوڵم بکێ،
هەرایهەر تام مردن نیەکێ!" ٥٣ ئێ تو لە باپیرمان
ئێبراهیم گەوراترێ؟ ئەو مرد و پەێخەمەریلیش
مردن. خود وە کی زانید؟» ٥٤ عیسا وەت:
«ئەگەر مە خوەم جەڵاڵ بێەم، جەڵاڵ مە
هویچە. ئەوە کە جەڵاڵم دەێ، باوگ منە،
هەر ئەوە کە ئویشین خودای ئیمەس. ٥٥ ئیوە
نیەناسینێ، وەلێ مە ناسمێ. ئەگەر بویشم
نیەناسمێ، جور ئیوە دروزنم. وەلێ مە ناسمێ
و کەڵامەگەی پارێزنم. ٥٦ باپیردان ئێبراهیم
خوەشاڵەو بویاد کە ڕوژ مە بوینێد؛ جا ئەوە
دی و دڵخوەشەو بی.» ٥٧ جا جویلەکەیل وە
عیسا وەتن: «هێمرای تو پەنجا ساڵد نویە و
ئێبراهیم دیدە؟» ٥٨ عیسا وەپێان وەت: «وە
ڕاسی، وە ڕاسی، وەپێدان ئویشم، وەرجە ئەوە
کە ئێبراهیم بود، من هەم!» ٥٩ جا کوچگ
هەڵگردن تا کوچگوارانی بکەن، وەلێ عیسا
خوەی شاردەو و لەناو مابەدەگە چیە دەیشت.

شەفای پیاێگ کە لە زگ دالگ کور هاتویە دنیا

٩ وەختێ عیسا لە ڕێگەو چیاد، پیاێگ دی
کە لە زگ دالگێ کور بی. ٢ شاگردیلی لە
لێ پرسین: «ماموستا، وەبونەی گونای کیە کە
ئێ پیا کور هاتیەسە دنیا؟ وەبونەی گونای
خوێە یا دالگ و باوگێ؟» ٣ عیسا جواو دا: «نە
وەبونەی گونای خوێە و نە گونای دالگ و
باوگێ؛ بەڵکەم ئیجورە بی تا کارەگان خودا وەناو
ئەوە ئاشکرا بود. ٤ تا وەختێ ڕوژە بایە کاریل
ئەیو بکێم کە کلم کرد؛ شەو تێد و ئەو وەختە
کەس نیەتویەنی کارێگ بکێ. ٥ تا وەختێ هامە ئێ
جهانە، نویر جهانم.» ٦ عیسا ئێ چشتیلە وەت
و تف خستە بان زەوی و وەگەرد تفەگەی
خەڕێ درس کرد. جا ئەو خەڕێە سایە مل
چەویل پیاگە ٧ وەپێ وەت: «بچو وەناو حەوز
سیلوئام بشورەی.» سیلوئام یانێ کل کریای.
جا کورەگە چی شورد و وە چەو بیناوە هاتەو.
٨ هاوساگان و کەسیلێ کە وەرجەوە دوینی
کە گێایی کردیا، وەتیان: «ئیە هەر ئەو پیا نیە
نیشتیاد و گێایی کردیا؟» ٩ بڕێگ وەتن: «هەر
ئەوەسە.» بڕێگ تر وەتن: «نەخیر، مینێدە
ئەوە.» وەلێ خوەی یەی سەر وەتیاد: «مە
هەر ئەوەمە.» ١٠ جا، لە لێ پرسین: «ئێ چوی
چەویلد واز بیە؟» ١١ جواو دا: «پیاێگ کە وە
پێ ئویشن عیسا ، خەڕێ درس کرد و سایە مل
چەویلم و وەت "بچوە ئەڕا حەوز سیلوئام و
بشور." جا چیم، شوردم و بیناوە بیم.» ١٢ لە
لێ پرسین: «ئەیو ها کورە؟» وەت: «نیەزانم.»
١٣ جا ئەو پیا کە وەرجەوە کور بی، هاوردنی
ئەڕا لای زانایل فرقەی فەریسی. ١٤ ئەو ڕوژە
کە عیسا خەڕێ درس کردوی و چەویلی
واز کردوی، ڕوژ شەبات کە هەر ئەو
شەمەی موقەدەس جویلەکەیلە، بی. ١٥ ئمجا
فەریسیەگانیش لە لێ پرسین چوی چەویلی
بیناوە بیە. پیاگە وەتە پێان: «ئەیو خەڕێ
سایە مل چەویلم و شوردم و ئیسە بیناوە
بیمە.» ١٦ جا بڕێگ لە فەریسیەیل وەتن:
«ئێ پیا لە لای خوداوە نیە، چوینکە یاسای

ڕوژ شەبات نیەپارێزنێد.» وەلێ بڕێگ تر
وەتن: «ئێ چوی گوناکارێگ تویەنێ ئیجورە
نیشانە و موجزەیلێگ بکێ؟» جا دو دەسەیی
کەفتە ناوێان. ١٧ جا وە دوارە لە پیا کورەگە
پرسین: «تو لە باوەت ئەیو چە ئویشێ؟
چوینکە ئەیو چەویلد واز کردێە.» جواو دا:
«پەێخەمەرێگە.»
١٨ گەورایل جویلەکەیل باوەڕ نەکردن کە
ئەو پیا کور بیە و بیناوە بیە، تا ئیە کە داڵگ
و باوگ ئەو پیا کە بیناوە بوی، چڕین ١٩ لە
لێان پرسین: ئیە کوڕ ئیوەس، هەر ئەوە کە
ئویشین کور هاتیەسە دنیا؟ جا ئیسە چوی
دوینێ؟» ٢٠ داڵگ و باوگێ وەتن: «ئیمە زانیمن
کە ئیە کوڕ ئیمەس و کور هاتیەسە دنیا.
٢١ وەلێ ئیە کە ئیسە چوی دوینێ و کێ چەویلی
واز کردێە، ئیمە نیەزانیم. لە خوەێ بپرسن.
ئەوە گەوراس و خوەێ لە باوەت خوێەو قسیە
کێ.» ٢٢ داڵگ و باوگێ وە ئی بونە ئیانە وەتن
چوینکە لە جویلەکەیل زاورێان چیا. چوینکە
جویلەکەیل وەرجەوە کەفتوینە یەکەو ئەگەر
کەسێگ ئێقرار بکێ عیسا هەر ئەو مەسیح
وادە دریایە، باێە لە کەنیسە دەر بکریەد.
٢٣ وەبونەێ ئیە بی داڵگ و باوگێ وەتن، «ئەوە
گەوراس؛ لە خوەێ بپرسن.»
٢٤ جا یەێ جارتر ئەو پیا کە وەرجەوە
کور بی، چڕینێ وەپێ وەتن: «جەڵاڵ وە خودا
بیە! ئیمە زانیمن کە عیسا یەێ گوناکارێگە.»
٢٥ ئەو پیا جواو دا: «گوناکار بوینێ نیەزانم.
تەنیا یەێ چشت زانم و ئیەسە کە کور
بیم و ئیسە دوینم.» ٢٦ ئەوانە لە لێ پرسین:
«چە وەگەرددەو کرد؟ چوی چەویلد واز
کرد؟» ٢٧ ئەو جواویان دا: «مە خو وە
پێدان وەتم، ئیوە گوش نێین؛ ئەڕا تواین وە
دوارە بشنەفین؟ مەر ئیوەیش تواین بوینە
شاگردێ؟» ٢٨ خراوی دانە پێ و وەتن: «تو
شاگرد ئەوەیدە! وەلێ ئیمە شاگرد موسای
پەێخەمەریم. ٢٩ ئیمە زانیم خودا وەگەرد موسا
قسیە کردێە. وەلێ ئی پیا نیەزانیم لە کورە
هاتێە.» ٣٠ ئەو پیا وە جواویان وەت: «ئیە
چشت ئەڵاجویگە! ئەیو چەویلم واز کردێە،
ئیوە هێمرای نیەزانین لە کورە هاتێە. ٣١ ئیمە
زانیم کە خودا دوعای گوناکاریل نیەشنەفێ،
وەلێ ئەگەر کەسێ خوداپەرەس بود و خاستی
وە جا بارێ، خودا دوعای شنەفێ. ٣٢ وە
سەرەتای جهانەو تا ئیسە هویچ وەخت
نەشنەفتریاس کەسێگ، چەویل ئەوە کە لە زگ
داڵگ کور هاتیەسە دنیا واز بکێ. ٣٣ ئەگەر ئی
پیا لە لای خودا نویاد، کارێ لە دەسێ ناتیاد.»
٣٤ وەپێ جواو دان: «تو سەرتاپا وەناو گونا
هاتیدەسە دنیا. ئێرنگە تو درس ئیمە دەی؟»
جا لە کەنیسە دەرێ کردن.
٣٥ وەختێ عیسا شنەفت کە ئەو پیا لە
کەنیسە دەر کردنە، پەێای کرد و لە لێ پرسی:
وە کوڕ ئنسان ئیمان دیری؟» ٣٦ ئەو پیا جواو
دا: «گەورەم، بویش کیە تا وەپێ ئیمان بارم.»
٣٧ عیسا وەپێ وەت: «تو دیدەسەێ! هەر
ئەوەسە کە ئێرنگە دێرێ وەگەرددەو قسیە
کەی.» ٣٨ وەت: «گەورەم، ئیمان دێرم.» جا
سجدەی عیسا کرد.
٣٩ عیسا وەت: «مە ئەڕا داوەری هاتمەسە
ئی جهانە، تا کوریل بینا و بینایل کور بون.»
٤٠ بڕێگ وە فەریسیەیل کە لەلای بین وەختێ
ئی چشتیلە شنەفتن، لە لێ پرسین: ئێ ئیمەیش
کوریم؟» ٤١ عیسا وەپێان وەت: «ئەگەر کور
بواین بیتاوان بین؛ وەلێ ئیسە کە ئویشین:
”دوینیمن“، تاوانبار مینین.

شوان خاس

١٠ «وە ڕاسی، وە ڕاسی، وەپێدان ئویشم،
ئەوە کە لە دەر نەچودە ناو گەلەخان
پەسەگان، بەڵکەم لە ڕێیگتر بچودە بان و بچوە
ناو، دزە و ڕێگرە. ٢ وەلێ ئەوە کە لە دەر
بچوە ناو، شوان پەسەگانە. ٣ دەربان، دەرگە
ئەڕاێ واز کەی و پەسەگانیش گوش دەنە
دەنگێ، ئەوە پەسەگان خوەێ وە ناو چڕێد
و بێدیانە دەیشت. ٤ وەختێ گشت پەسەگان
خوەێ هاوردە دەیشت، کەفێدە نوایان و
پەسەگان وەشونیەو چن، چوینکە دەنگێ ناسن.
٥ پەسەگان نیەکەفنە شون بێگانە، بەڵکەم
لە دەسێ دەرچن، چوینکە دەنگ بیگانەێل
نیەناسن.»
٦ عیسا ئی مەسلەتە ئەڕاێان هاورد، وەلێ
ئەوانە حالی نوین چە ئەڕاێان ئویشێ.
٧ جا عیسا وە دواره وەپێان وەت: «وە ڕاسی،
وە ڕاسی، وەپێدان ئویشم، من ئەڕا پەسەگان
’دەرم‘؛ ٨ ئەوانە کە وەرجە مە هاتن، گشتێان
دز و ڕێگر بین، وەلێ پەسەگان گوشە لێان
نیان. ٩ من ’دەرم‘؛ هەر کەسێگ لە ڕێ منەو
بچوە ناو نجات پەیا کەی، تێدە ناو و چودە
دەیشت و لەوەڕگا پەیا کەی. ١٠ دز نیەتێ
بێجگە ئەڕا دزین و کوشتن و نابود کردن؛
من هاتمە تا ئایەمیل زنەیی بیاشتوین و زنەیی
فەتفراوان بیاشتوین.
١١ «من شوان خاسەگەم. شوان خاس گیان
خوەێ ئەڕا پەسەگان دەێ. ١٢ ئەوە کە مزویرە
و شوان نیە و پەسەگانیش هن ئەوە نین، هەر
وەخت بوینی گورگ تێ، پەسەگان هیلێدە جێ
و دەر چود، گورگێش پەلامار پەسەگان دەێ و
تەفرتوێناوە کەی. ١٣ مزویر دەر چود، چوینکە
تەنیا مزویرە و دەرقەێ پەسەگان نیە. ١٤ مە
شوان خاسەگەم. مە پەسەگان خوەم ناسم و
پەسەگانمیش مە ناسن، ١٥ هەر ئەوجورە کە
باوگ ئاسمانی ناسێدەم و منیش باوگ ناسم.
من گیانم ئەڕا پەسەگان دەم. ١٦ مە پەسیل
تریش دێرم کە هن ئی گەلەخانە نین. ئەوانیش
بایە بارم و ئەوانیش گوش دەنە دەنگم. ئمجا
بونە یەێ ریەن و یەێ شوان. ١٧ وە ئی بونە
باوگ دوسم دێرێ چوینکە گیان خوەم دەم تا
وە دواره بسێنمێەو. ١٨ هویچکەسێگ گیانم لە
لێم نیەسێنێد، بەڵکەم وە خاست خوەم دەمێ.
دەسڵات دێرم بیەمێ، دەسڵاتیش دێرم تا وە
دواره بسێنمێەو. ئی دەستورە لە باوگم گردمە.»
١٩ وە دواره وەبونەێ ئی قسیەیلە دودەسەیی
کەفتە ناو جویلەکەیل. ٢٠ قێر فرەێگ لە لێان
وەتن: «ئەیو خوودار و شێتە؛ ئەڕا چە گوش
دینە لێ؟» ٢١ بڕێگ تر وەتن: «ئیانە قسیەیل
ئایەم خوودار نیە. مەر دێو تویەنێ چەویل
کورێگ واز بکێ؟»

من و باوگ یەکیگیم

٢٢ ئەو وەختە وە شار ئورشەلیم جەشن
تەقدیس مابەد جویلەکەیل بی، زمسان بی
و ٢٣ عیسا وەناو مابەد، لە ناو وەرتاێرمەێ
سلێمان ڕێ کردیا. ٢٤ جا جویلەکەیل
دەوری گردن و وەتن: «تا کەی وەناو شک
هیلێدەمان؟ ئەگەر تو مەسیح وادە دریاید،
ئاشکرا وە پێمان بویش.» ٢٥ عیسا جواو دا:
«وەپێدان وەتم، وەلێ باوەڕ نیەکین. ئەو
کاریلێ کە وە ناو باوگ ئاسمانیم کەم، ئەڕا
مە شایەتی دەن. ٢٦ وەلێ ئیوە باوەڕ نیەکین،
چوینکە لە پەسەگانم نین. ٢٧ پەسەگانم
دەنگم شنەفن و منیش ناسمیان و وەشونمەو
تیەن. ٢٨ منیش زنەیی ئەبەدی دەمە پێان و
هەرایهەر نابود نیەون. هویچکەیش لە دەسم

نیەقاپیدیان. ٢٩ باوگ من کە ئەوانە داسە پێم
لە گشت گەوراترە، هویچکەیش نیەتویەنێ
ئەوانە لە دەس باوگ بقاپنێدیان. ٣٠ من و
باوگ یەکیگیم.»
٣١ جارێگتر جویلەکەیل کوچگ هەڵگردن
تا عیسا کوچگواران بکەن. ٣٢ عیسا وەپێان
وەت: «کاریل خاس فرەێگ لە لایێ باوگ
نیشاندان دام. وەبونەیێ کامێان تواین
کوچگوارانم بکێن؟» ٣٣ جویلەکەیل جواو
دان: «وەبونەیێ کار خاس نیە کە توایم
کوچگواراند بکێم، بەڵکەم وەبونەیێ کفر
کردنەگەدە، چوینکە تو ئنسانید و خود کەیدە
خودا.» ٣٤ عیسا وەپێان وەت: «مەر وەناو
شەریعەتەگەدان نەنویسریاس کە "وەتم،
ئیوە خودایلین؟" ٣٥ ئەگەر خودا کەسیلێ
کە کەڵامەگەیێ ڕەسیەسە پێان، خودایل
خوەنری - و ئەیشە زانیم هویچ بەشێگ لە
کتاویل موقەدەس بایەخێان لە دەس نیەن -
٣٦ جا چوینە مە کە باوگ ئاسمان تەقدیسم
کرد و کل کردە ئێ جهانە، ئویشین "کفر
کەی،" وەبونەیێ ئیە وەتم مە "کوڕ خودام"؟
٣٧ ئەگەر مە کارەیل باوگم وە جا نیەتێەرم،
جا باوەڕە پێم مەکەن. ٣٨ وەلێ ئەگەر کاریل
باوگم وە جا تیەرم، تەنانەت ئەگەر باوەڕە پێم
نیەکین، وە ئەو کاریلە باوەڕە بکەن، تا بزانین
و بفامین کە باوگ ها ناو من و مە هامە ناو
باوگ.» ٣٩ وە دوارە تواسن بگرنەیێ، وەلێ
عیسا لە دەسێان دەر چی.
٤٠ ئمجا عیسا وە دوارە چیە ئەڕا ئەو لایێ
چەم ئوردون و لە ئەورە مەن، ئەو شونە کە لە
یەکم جار یەحیا خوسڵ تەعمید دیاد. ٤١ قێر
فرەێگ هاتنە ئەڕا لایێ عیسا. ئەوانە وەتیان:
«یەحیا هویچ نیشانە و موجزەێگ نەکرد، وەلێ
هەر چی لە باوەت ئێ پیا وەت، ڕاس بی.» ٤٢ قێر
فرەێگ لە ئەورە ئیمان هاوردنە عیسا.

نەخوەشێ و مردن ئیلعازەر

١١ پیایگ ئیلعازەر ناو نەخوەش بی. ئەوە
لە مەردم ئاوایی بەیتعەنیا، ئاوایی
مریەم و خویشکێ مارتا بی. ٢ مریەم هەر ئەو
ژنەسە کە پایل خوداوەند عیسا ئەتر ماڵی کەی
و وەگەرد قژی وشکێەو کەی. ئیلعازەر برایێ
مریەم نەخوەش کەفتوی. ٣ جا خویشکەگان
ئیلعازەر ئەڕا عیسا پێخام کل کردن، وەتن:
«گەورەم، ئەوە کە دوسی دێرێ نەخوەشە.»
٤ وەلێ وەختێ عیسا ئێ خەوەرە شنەفت،
وەت: «ئێ نەخوەشیە نیەودە بایس مردن،
بەڵکەم ئەڕا جەڵاڵ خوداس، تا کوڕ خودا وە
وەسلەیێ ئەوە جەڵاڵ پەیا بکێ.» ٥ عیسا، مارتا
و خویشکەگەیێ و ئیلعازەر دوس داشت. ٦ جا
وەختێ شنەفت کە ئیلعازەر نەخوەشە، دو
ڕوژتر وە ئەورە کە بی، مەن.
٧ ئمجا وەشونێ عیسا وە شاگردیلی وەت:
«بان وە دوارە بچیمنە ئەڕا ناوچەیێ یەهودیە.»
٨ شاگردیل وەپێ وەتن: «ماموستا، ماوەێگ
نیە کە جویلەکەیل تواسن کوچگواراند بکەن،
وە دوارە توایێ بچیدە ئەڕا ئەورە؟» ٩ عیسا
جواو دا: «مەر ڕوژ، دوانزە سات نیە؟ ئەوە
کە وەناو ڕوژ ڕێ بکێ، پایێ هەڵنیەکەفێ،
چوینکە نویر ئێ جهانە دوینی. ١٠ وەلێ ئەوە
کە وەناو شەو ڕێ بکێ، پایێ هەڵکەفێ، چوینکە
نویرە وە ناو ئەو ئایەمە نیە.» ١١ وەشون
ئێ قسیەیلە عیسا وەپێان وەت: «ئیلعازەر
ڕەفیقمان خەفتیە، وەلێ چم تا هەڵێسنم.»
١٢ جا شاگردیل وەپێ وەتن: «گەورەم، ئەگەر
خەفتیە، خاسەو بود.» ١٣ عیسا لە باوەت

Building Bridges with the WORD

مردن ئەو قسیە کردیا، وەڵێ شاگردیل گومان
کردیان مەبەستی ئیەسە کە ئیلعازەر خەفتیە
تا شەکەتی دەر بکێ. ١٤ ئمجا عیسا ئاشکرا
وەپێان وەت: «ئیلعازەر مردگە. ١٥ وەبونەێ
ئیوە خوەشاڵم کە وە ئەورە نویم، تا ئیوە ئیمان
بارین. وەڵێ بان تا بچیمنە ئەڕا لاێ.» ١٦ جا
توما، کە وە لفانە ماروف بی، وە شاگردیل
تر وەت: «بان ئیمەیش بچیم تا وەگەردیەو
بمریم.»

مە قیامەت و زنەییم

١٧ وەختێ عیسا ڕەسیە ئەورە، زانست کە
چوار ڕوژە ئیلعازەر هیشتنەسە ناو مەقبەرە.
١٨ بەیتعەنیا نزیک شار ئورشەلیم بی تا
ئەورە سێ کیلومتر ڕێ بی. ١٩ قێر فرەێگ لە
جویلەکەیل هاتوینە ئەڕا لاێ مارتا و مریەم
تا ئەڕا مردن براگەێان سەر سڵامەتیێان بێەن.
٢٠ جا وەختێ مارتا شنەفت کە عیسا تێدە
ئەڕا ئەورە چیە پیریەو، وەڵێ مریەم نیشتە
ماڵ. ٢١ مارتا وە عیسا وەت: «گەورەم، ئەگەر
وە ئێرا بویاتیای براگەم نیەمردیا. ٢٢ وەڵێ زانم
تەنانەت ئێرنگەیش هەر چی لە خودا بتوایێ،
خودا دەێدە پێد.» ٢٣ عیسا وەپێ وەت: «براگەد
زنیەو بود.» ٢٤ مارتا وەپێ وەت: «زانم کە لە
ڕوژ قیامەت زنیەو بود.» ٢٥ عیسا وەپێ وەت:
«قیامەت و زنەیی منم. هەر کەس وە من ئیمان
بارێ، تەنانەت ئەگەر بمریدیش، زنیەو بود.
٢٦ هەر کەسیش زنیەو ئیمانە من دێرێ، هویچ
وەخت نیەمرێ؛ ئیە باوەڕ کەی؟» ٢٧ مارتا وە
عیسا وەت: «بەڵێ، گەورەم، من ئیمان دێرم کە
تو مەسیح وادە دریایێ، کوڕ خودای، هەر ئەوە
کە بایە وە ئی جهانە بایێ.»
٢٨ وەختێ مارتا ئیە وەت، چی مریەم خویشکێ
چڕێ و وە تەنیایی وەپێ وەت: «ماموستا ها
ئێرا و چڕیدەد.» ٢٩ وەختێ مریەم ئیە شنەفت،
زویزی هێز گرد و چیە ئەڕا لاێ عیسا.
٣٠ هێمرای عیسا ناتویە ناو ئاوایيەگە، بەڵکەم
هێمرای هەر لە ئەو شونە بی کە مارتا چویە
پیریەو. ٣١ جویلەکەیلی کە وەگەرد مریەم لە
ماڵ بین و سەرسڵامەتی دیانە پێ، وەختێ دین
کە مریەم زویزی هەڵساد و چیە دەیشت،
وەشونیەو چین. گومان کردیان چود ئەڕا لاێ
مەقبەرەگە تا لە ئەورە گیرە بکێ. ٣٢ وەختێ
مریەم ڕەسیە ئەورە کە عیسا بی و ئەیو دی،
کەفتە مل پاێ و وەت: «گەورەم، ئەگەر وە ئێرا
بویاتیای براگەم نیەمردیا.» ٣٣ وەختێ عیسا دی
مریەم و جویلەکەیلی کە وەگەردێ هاتوین و
گیرە کردیان، وە روح خویەو خەمبار و پەشێو
بی. ٣٤ عیسا وەت: «ئەوە ناینەسێ کورە؟»
وەپێ وەتن: «گەورەم، بو بوین.» ٣٥ عیسا بیە
گیرەوە. ٣٦ جا جویلەکەیل وەتن: «بنوڕ چەنێ
دوسی داشت!» ٣٧ وەڵێ بڕێگ لە ئەوانە وەتن:
«کەسێ کە چەویل ئەو پیاێ کورە خاسەو
کرد، نیەتویەنستیا نێڵی ئیلعازەریش بمرێ؟»

زنیەو کردن ئیلعازەر

٣٨ ئمجا عیسا، وەدوارە خەمبارەو بی و
هاتە ئەڕا مەقبەرە. مەقبەرەگەیش ئشکەفتێ
بی کە کوچگ گەوراێگ ناوینە نوای دەمی.
٣٩ عیسا وەت: «کوچگەگە پل بێەن.» مارتا
خویشک مردگەگە وە عیسا وەت: «گەورەم،
ئیسە دی بو کردێە، چوینکە چوار ڕوژە
مردگە.» ٤٠ عیسا وەپێ وەت: «مەر وەپێد
نەوەتم ئەگەر ئیمان بارێ، جەڵاڵ خودا
دوینی؟» ٤١ جا کوچگەگە پل دان. عیسا نوڕیە
ئاسمان و وەت: «باوگە، سپاس ئەڕا ئیە کە
دەنگم شنەفتیدە. ٤٢ زانستیام کە هەمویشە
مە شنەفێ. وەڵێ ئیە وەبونەێ مەردمیگ وەتم

که وه ئێرا وسانه، تا ئیمان بارن که تو کلم
کردی.» ٤٣ وەختێ عیسا ئی قسیەیلە کرد
وه دەنگ بەرز هاوار کرد: «ئیلعازەر، بەوە
دەیشت!» ٤٤ ئمجا مردگەگە، هەر ئەوجورە
که دەس و پایێ وەگەرد کفنەگە پێچیاوی و
دەم چەویشێ وەگەرد دەسرێگ پێچیاوی، هاتە
دەیشت. عیسا وەپێان وەت: «وازێ بکەن و
بیلن با بچود.»

دەس وە یەکی ئەرا کوشتن عیسا

٤٥ جا قێر فرەێگ لە جویلەکەیل کە وەگەرد
مریەم هاتوین و کار عیسا دوین، وەپێ ئیمان
هاوردن. ٤٦ وەلێ قێرێگ لە لێان چینە ئەرا
لای زانایل فرقەێ فەریسی و ئەوە کە عیسا
کردوی، وەپێان وەتن. ٤٧ جا سەران کاهنیل
و فەریسیەیل گردەو بوین، وەتن: «بایە چە
بکێم؟ ئەرا ئیە کە ئی پیا نیشانە و موجزەیل
فرەێگ کەی. ٤٨ ئەگەر بیلیم هەر ئیجورە
بچودە نوا، گشتێ وەپێ ئیمان تیەرن و
رومیەگان تیەن، هەم مابەدەگەمان و هەم
ملەتەگەمان لە دەسمان دەر تیەرن.» ٤٩ وەلێ
یەکی لە ئەوانە، کە قیافا ناوێ بی و ئەو ساڵە
کاهن گەورا بی، وەپێان وەت: «ئێوە هویچ
نیەزانین ٥٠ نیەفامین کە ئیە ئەرادان خاسترە
کە یەێ نەفەر ئەرا قەوم بمرێ، تا ئیە کە
گشت ملەتەگە نابود بون.» ٥١ قیافا ئی قسیە
لە خوێەو نەوەت، بەڵکەم وە بونەێ ئیە کە ئەو
ساڵە کاهن گەورا بی، نەبوەت کرد، کە عیسا
ئەرا ملەت مرێ، ٥٢ نە تەنیا ئەرا ملەت، بەڵکەم
ئەرایێ جەم کردن و یەکی کردن ڕوڵەیل خودا
کە تەفرتوینان. ٥٣ جا، هەر وە ئەو ڕوژە دەس
وە یەکی کردن تا عیسا بکوشن.
٥٤ وە ئی بونە عیسا دی ئاشکرا وەناو
جویلەکەیل هات بچو نەکردیا، بەڵکەم وە
ئەورە لە مەنتەقەیگ نزیک بیاوان، چیە ئەرا
شارێگ وە ناو ئەفرایم، وە ئەورە وەگەرد
شاگردیلی مەن.
٥٥ جەشن پسەخ جویلەکەیل نزیک بی، قێر
فرەێگ وە ئەو مەنتەقەیل دەوروەرە چینە ئەرا
ئورشەلیم تا وەرجە جەشن نەریت پاکەو بوین
ئەرا خوێان وە جێ بارن. ٥٦ ئەوانە وەشون عیسا
گەردیان و هەر ئەو جورە کە وەناو مابەد
وساوین، وە یەکترەکی وەتیان: «چە فکر کین؟
ئێ هەر هویچ ئەرا جەشن نیەتێ؟» ٥٧ وەلێ
سەران کاهنیل و فەریسیەیل دەستور داوین کە
ئەگەر کەسێ بزانێ عیسا ها کورە، بایە خەوەر
بێەنە پێان تا بگرنەێ.

ئەتر ماڵی عیسا

١٢ شەش ڕوژ وەرجە جەشن پسەخ،
عیسا هاتە ئەرا ئاواپی بەیتعەنیا
هەر ئەورە کە ئیلعازەر زنەیی کردیا، هەر
ئەوە کە عیسا وە مردگیل زنیەو کردوی.
٢ جا وە ئەورە ئەرا عیسا مێوانیێگ خستنە
ڕێ و نان ئێوارە دان. مارتا خزمەت کردیا
و ئیلعازەریش یەکی لە ئەوانە بی کە وەگەرد
عیسا نیشتویە سەر سفرە. ٣ هەر ئەو وەختە
مریەم یەێ شیشە ئەتر گران قیمەت کە
لە سونبول خاڵس بی و هەڵاێە نیو لیتر
بی، هاورد و ماڵیە پایل عیسا و وەگەرد
قژی وشکێەو کرد جوری کە ماڵەگەیش
پڕ بی لە بو ئەترەگە. ٤ وەلێ یەهودای
ئەسخەریوتی، یەکی لە شاگردیل عیسا کە لە
شونێ دادهی دەس دشمەنەو، وەت: ٥ «ئی
ئەترە کە قیمەتی سێسەد دینارە ئەرا نەفروشیا،
تا پویلەگەێ بیەرێیدە کەمدەسیل؟» ٦ یەهودا
ئیە نە وەبونەێ دڵسوزی ئەرا کەمدەسیل
وەت، بەڵکەم وەبونەێ ئیە کە دز بی؛ کیسەێ

پویل خەرجیەگەیان وە دەس ئەوە بی و
لە پویلێگ کە هیشتیانە لاێ، دزی کردیا.
٧ عیساێ وەت: «وازە ئی ژنە بارن! چوینکە ئی
ئەترە ئەرِا رِوژ دەفنم ناویە لا. ٨ ئیوە هەمویشە
کەمدەسیل وەگەرد خوەدانەو دێرین، وەلێ مە
ئەرِا هەمویشە نێرین.»
٩ وەختێ جەماێەت فرەێگ لە جویلەکەیل
زانستن عیسا ها ئەورە، هاتن تا نە تەنیا
عیسا، بەڵکەم ئیلعازەریش کە زنیەو کردوی،
بوینن. ١٠ جا، سەران کاهنیل نەخشە کیشان
تا ئیلعازەریش بکوشن، ١١ چوینکە قێر فرەێگ
لە جویلەکەیل وەبونەێ ئەوە چیان و وە عیسا
ئیمان هاوردیان.

هاتن شاهانەێ عیسا وە ئورشەلیم

١٢ ئی رِوژەگەێ، جەماێەت فرەێگ کە
هاتوینە ئەرِا جەشن پسەخ وەختێ شنەفتن کە
عیسا تێدە ئەرِا ئورشەلیم، ١٣ پەلیل دار خورما
گردنە دەس و چینە پیریەو، هاوار کردیان:
«نجات بیە!
بمارکە ئەوە کە
وە ناو خوداوەندەو تێ،
بمارکە پادشاێ ئیسرائیل!»
١٤ ئمجا عیسا خەرکورێگ پەیا کرد و سوارێ
بی؛ هەر ئەو جورە کە وەناو کتاو زەکەریاێ
پەێخەمەر نویسریاس:
١٥ «زاورد نەچوا! ئێ دویەت کویەگەێ
سەهیون،
بنورِ پادشاگەد تێ،
وە سوار خەرکورێگەو تێ!»
١٦ لە سەرەتاوە شاگردیلێ ئی چشتیلە حالی
نوین، وەلێ وەختێ عیسا جەڵاڵ پەیا کرد،
کەفتە هویرێان کە ئیانە لە باوەت ئەیو
نویسریاوی و ئەوانیش ئیجورە وەگەردیەو
کردوین.
١٧ ئەو جەماێەتیشە کە وەختێگ عیسا،
ئیلعازەر وەناو مەقبەرەگە چرِێ و وەناو
مردگیل زنیەو کرد، وەگەردیەو بین، هەر
وەئیجورە وە ئی هەڵکەفتە شاێەتی دیان.
١٨ جەماێەتەگە وە ئی بونە چینە پیریەو،
چوینکە شنەفتوین ئیجور نیشانە و موجزەێگ
کردێە. ١٩ جا زانایل فرقەێ فەریسی وە
یەکترەکی وەتن: «دوینین کە هویچ کارێگ لە
دەسدان نیەتێ؛ بنورِ گشت دنیا کەفتنەسە
شونێ.»

یونانیەگان وەشون ئیە بین عیسا بوینن

٢٠ وەناو کەسیلێ کە ئەرِا پەرەسین خودا
وەناو جەشن پسەخ هاتوینە ئەرِا ئورشەلیم،
برێگ یونانی بین. ٢١ ئەوانە هاتنە ئەرِا لاێ
فیلیپوس، کە لە مەردم شار بەیت‌سیدا لە
ناوچەێ جەلیل بی، وەپێ وەتن: «گەورەم،
توایم عیسا بوینیم.» ٢٢ فیلیپوس چی وە
ئاندریاس وەت، جا ئاندریاس و فیلیپوس
چین وە عیسا وەتن. ٢٣ عیسا وەپێان وەت:
«وەخت جەڵاڵ پەیا کردن کورِ ئنسان رِەسیە.
٢٤ وە رِاسی، وە رِاسی، وەپێدان ئویشم، ئەگەر
دەنگ گەنم نەکەفیە ناو خاک و نەمرێ، تەنیا
مینێ؛ وەلێ ئەگەر بمرێ، بەر فرەێگ تیەرێ.
٢٥ کەسێگ گیان خوەێ دوس بیاشتود، ئەوە
لە دەس دەێ. وەلێ کەسێگ وەناو ئی دنیا
لە گیان خوەێ قینێ بایێ، ئەوە ئەرِا زنەیی
ئەبەدی پارێزنێد. ٢٦ ئەگەر کەسێگ خزمەتم
کەی، بایە بکەفیە شونم؛ مە لە هەر کورە بوم،
خزمەتکارەگەمیش ها ئەورە. ئەگەر کەسێگ
خزمەتم بکێ، باوگ ئاسمانی سەربەرزیەو کەی.

عیسا باس مردن خوەیٚ کەی

٢٧ «ئێرنگە گیانم خەمبارە. چە بویشم؟ ئیٚ
بویشم، ”باوگە! مە وە ئی ساتە نجات بیە“؟
وەلیٚ هەر وە بونەیٚ ئی کارە وە ئی ساتە
ڕەسیمە. ٢٨ باوگە، ناو خود جەلاڵ بیە!» ئمجا
دەنگیٚ وە ئاسمانەو هات: «جەلاڵ دامە و
دوارەیش جەلاڵ دەم.» ٢٩ جا جەماێەتیگ
کە لە ئەورە وساوین و ئی دەنگە شنەفتن،
وەتن: «هەورەتریقە بی.» برێگ تر وەتن:
«فریشتەێگ وەگەردیەو قسیە کرد.» ٣٠ عیسا
وەت: «ئی دەنگە ئەڕا ئیوە بی، نە ئەڕا مە.
٣١ ئێرنگە وەخت داوەری ئی جهانەسە؛ ئێرنگە
سەروک ئی جهانە دەر کریەد. ٣٢ وەختیٚ مە
لە بان زەوی بەرزەو کریەم، گشت مەردم
کیشمە ئەڕا لایٚ خوەم.» ٣٣ عیسا ئیە وەت، تا
شێوەیٚ مردنیٚ نیشان بێید. ٣٤ جەماێەت وەتن:
«لە تەورات شنەفتیمنە، مەسیح وادە دریایٚ تا
ئەبەد مینێدی، ئیٚ چوی ئویشیٚ کوڕ ئنسان باێە
بەرزەو بکریٚ؟ ئی کوڕ ئنسانە کیە؟» ٣٥ جا
عیسا وەپێان وەت: «نویر ئەڕا قێرێگتر ها
گەرددانەو. تا نویر ها گەرددانەو، ڕیٚ بکەن
نەخوایٚ تیەریکی ئیوە بگرێدە وەر. هەر کەس
وەناو تیەریکی ڕیٚ کیٚ، نیەزانیٚ ئەڕا کورە چود.
٣٦ تا وەختیٚ نویر ها گەرددانەو، وە نویر ئیمان
بارن تا بوینە ڕولەیٚ نویر.»
وەختیٚ عیسا ئی قسیەیلە کرد، چی و خوەیٚ
لە لێان شاردەو.

بی ئیمانی مەردم

٣٧ هەر چەن عیسا نیشانە و موجزەیل
فرەێگ وە نوای چەویان کردوی، وەلیٚ
هێمرایٚ ئەوانە وەپیٚ ئیمان ناوردن. ٣٨ تا کەلام
ئەشعەیایٚ پەێخەمەر باێە دی کە وەتوی:

«ئیٚ خوداوەند، کی پێخامەگەمان
باوەڕ کردێە،
هێز خوداوەند ئەڕا کی ئاشکرا بیە؟»
٣٩ جا ئەوانە نەتویەنستن ئیمان بارن، چوینکە
لە شونێگ تر ئەشعەیا وەتیە:
٤٠ «ئەیو چەویلیان کور و،
دڵیان ڕەقەو کردێە،
تا نەخوایٚ وە چەویلیان بوینن و
وە دڵیان بفامن و
هەڵوگەردیەن و شەفاێان بێەم.»
٤١ ئەشعەیا وە ئی بونە ئی چشتیلە وەت
چوینکە جەلاڵ عیسا دی و لە باوەتێەو قسیە
کرد.
٤٢ وە ئی هەمگە، قێر فرەێگ وە گەورایل
قەوم جویلەکیش ئیمان هاوردنە عیسا، وەلیٚ
وە بونەیٚ ئیە کە لە فەریسیەیل رختێان چیا،
وە ئیمان خوێان ئێقرار نەکردن، نەخوایٚ لە
کەنیسە دەرێان بکەن. ٤٣ چوینکە جەلاڵێگ
کە لە لایٚ مەردمەو هاتیاد فرەتر لە جەلاڵێگ
دوس داشتن کە لە لایٚ خوداوەو هاتیاد.
٤٤ ئمجا عیسا وە دەنگ بەرز وەت: «هەر
کەس وە مە ئیمان باریٚ، نە وە مە، بەڵکەم وە
ئەیو کە مە کل کرد ئیمان هاوردێە. ٤٥ هەر
کەس مە دوینی، ئەیو کە کلم کرد دیە. ٤٦ مە
جور نویریگ هاتمەسە ئی جهانە تا هەر کەس
وە مە ئیمان باریٚ، وەناو تیەریکی نەمینیٚ.
٤٧ ئەگەر یەکیگ قسیەیلم بشنەفیٚ وەلیٚ گوش
لێان نەتەکنیٚ، مە داوەرییٚ نیەکەم؛ چوینکە
ناتمە تا داوەری جهان بکەم، بەڵکەم هاتمە
تا جهان نجات بێەم. ٤٨ ئەوە کە ڕەدم بکیٚ
و قسیەیلم قەبوڵ نەکیٚ، داوەرێگ تر ئەڕایٚ
هەس؛ هەر ئەو قسیەیلی کە وەتم، لە ڕوژ
ئاخر داوەریٚ کەی. ٤٩ چوینکە مە لە خوەمەو
قسیە نەکردمە، بەڵکەم باوگیٚ کە کلم کرد

خوەیٚ حوکمە پێم کرد کە چە بویشم و لە
چە قسیە بکەم. ٥٠ منیش زانم کە حوکمەگەیٚ
زنەیی ئەبەدیە. جا هەر چی کە مە ئویشم هەر
ئەو چشتەسە کە باوگ وەپێم وەتیە.»

شوردن پایٚ شاگردیل

١٣ وەرجە جەشن پسەخ، عیسا زانستیا
وەختیٚ ڕەسیە کە لە ئی جهانە بچودە
ئەڕا لایٚ باوگ ئاسمانی، جا شاگردیل خوەیٚ
کە وەناو ئی جهانە دوسیان داشت، وە تەمامی
مابەتیان کرد.
٢ وەخت نان ئێوارە بی. ئبلیس وەرجەوە ناویە
دڵ یەهودایٚ ئەسخەریوتی، کوڕ شەمعون،
کە عیسا بێیدە دەس دشمەنەو. ٣ عیسا کە
زانستیا باوگ گشت چشتێگ سپاردێەسە
دەسیٚ و لەلایٚ خودا هاتیە و چودەو ئەڕا
لایٚ خودا، ٤ لە سەر نان ئێوارە هەڵساد
و بەتیەگەیٚ لە وهرِیٚ درهاورد و حوڵەێگ
هەڵگرد، بەسادە ناوقەیەو. ٥ ئمجا ئاو کردە ناو
لەگەنیگ و شرو کردە شوردن پایل شاگردیل
و وە حوڵەێگ کە بەساویە ناوقەیەو پایلێان
وشکەو کرد. ٦ عیسا وەختیٚ ڕەسیە شەمعون
پتروس، پتروس وەتە پیٚ: «گەورەم، تو توایٚ
پایل مە بشوری؟» ٧ عیسا وە جواوی وەت:
«کاریٚ کە کەم، تو ئیسە نیەفامیدیٚ وەلیٚ
دویاجار حالید بود.» ٨ پتروس وەپیٚ وەت:
«هەرایٚهەر پایلم نیەشورید!» عیسا جواو
دا: «ئەگەر نەشورمەد وەگەردمەو بەشێگ
نێری.» ٩ جا شەمعون پتروس وەت: «گەورەم،
نە تەنیا پایلم، بەڵکەم دەسیل و سەرمیش
بشور!» ١٠ عیسا جواو دا: «ئەوە کە سەر
ملیٚ شوردێە، سەر تا پایٚ پاکە و هەوەجی وە
شوردن نێری، بێجگە پایلیٚ. ئیوە پاکین، وەلیٚ
نە گشتدان.» ١١ چوینکە زانستیا کی دەێدەیٚ
دەس دشمەنەو، وە ئی بونە وەت: «گشتدان
پاک نین.»
١٢ وەشون ئەوە کە عیسا پایلێان شورد،
بەتیەگەیٚ کردە وەرەو وە دوارە نیشتە سەر
سفرەیٚ نان ئێوارە. ئمجا لە لێان پرسی:
«حالیدان بی چە ئەڕادان کردم؟ ١٣ ئیوە مە
وە ماموستا و گەورەیی خوەدان چڕین و
درسیش ئویشین، چوینکە ئیجورەمە. ١٤ جا
ئەگەر من کە گەورەیٚ و ماموستایٚ ئیوەم
پایلدان شوردمە، ئیوەیش بایە پایل یەکترەکی
بشورین. ١٥ مە وەگەرد ئی کارە، نمونەێگ
دامەسە پێدان تا ئیوەیش هەر ئیجورە بکێن
کە مە وەگەردانەو کردمە. ١٦ وە ڕاسی، وە
ڕاسی، وەپێدان ئویشم، نە خزمەتکار لە ئەرواو
خوەیٚ گەوراترە، نە ئەوە کە کل کریاس لە
ئەوە کە کلی کردێە گەوراترە. ١٧ ئیسە کە
ئیانە زانین، خوەش وە حاڵدان ئەگەر بارینێانە
جا. ١٨ ئیە کە ئویشم لە باوەت گشتدان
نیە. من ئەوانە کە هەڵوژاردمە، ناسمیان.
وەلیٚ ئی قسیەیٚ کتاو موقەدەسە بایە وە دی
بایٚ کە ئویشیٚ ”ئەوە کە نان مە خوارد،
وەگەردمەو دشمەنی کردێە.“ ١٩ ئێرنگە ئیە
وەرجە هەڵکەفتنیٚ وەپێدان ئویشم تا وەختیٚ
کە هەڵبکەفیٚ، ئیمان بارین کە من هەم. ٢٠ وە
ڕاسی، وە ڕاسی، وەپێدان ئویشم، هەر کەس
ئەوە کە مە کلی کەم قەبوڵ بکیٚ، مە قەبوڵ
کردێە، هەر کەیش مە قەبوڵ بکیٚ، ئەیو کە مە
کل کرد قەبوڵ کردێە.»
٢١ عیسا وەشون ئیە کە ئی چشتیلە وەت، وە
روح خوەیٚ پەشێو بی و شایەتی دا و فەرمایش
کرد: «وە ڕاسی، وە ڕاسی، وەپێدان ئویشم،
یەکی لە لێدان مە دەێدە دەس دشمەنەو.»
٢٢ شاگردیل نورینە یەکترەکی و ئەڵاجویان
هاتیاد کە ئیە لە باوەت کی ئویشیٚ. ٢٣ یەکی

لە شاگردیلی کە عیسا دوسی داشت، لە سەر
سفرەگە لە لاێ عیسا پاڵەو داوید. ٢٤ جا
شەمعون پتروس وە ئێشارە لە لێ تواس تا
لە عیسا بپرسێ لە باوەت کامێانەو قسیە
کەی. ٢٥ جا ئەو شاگردە توزێگ چیە دویاتر
و سەری پاڵەو دا سینەێ عیسا و لە لێ
پرسی: «گەورەم، ئەوە کیە؟» ٢٦ عیسا جواو
دا: «هەر ئەوەسە کە ئی تیکەێ نانە وەشون
ئیە کە ژەنمێ ناو جام، دەمێ پێ.» ئمجا تیکە
نانەگە ژەنیە ناو جام و دادەێ یەهودا کوڕ
شەمعون ئەسخەریوتی. ٢٧ جا یەهودا وەختێ
تیکە نانەگە گرد، شەیتان چیە ناویەو. عیسا
وەپێ وەت: «ئەو کارە کە تواێ بکێ، زویتر
بکە.» ٢٨ وەلێ هویچکام لە کەسیلێگ کە
نیشتوینە سەر سفرەگە، مەبەست عیسا حالی
نوین. ٢٩ بڕێگ خیاڵ کردیان چوینکە کیسەێ
پویل خەرجیەگە ها لاێ یەهودا، عیسا وەپێ
ئویشێ هەر چی ئەڕاێ جەشن واجوە بسێنێ
یا ئیە کە چشتێ بیدە کەمدەسیل. ٣٠ جا
یەهودایش وەشون ئیە کە تیکە نانەگە گرد،
زویزی چیە دەیشت. شەو بی.

حوکم تازە

٣١ وەختێ یەهودا چیە دەیشت، عیسا وەت:
«ئیسە کوڕ ئنسان جەلاڵ پەیا کرد و خودایش
وەناو ئەیو جەلاڵ پەیا کرد. ٣٢ ئەگەر خودا
وەناو ئەیو جەلاڵ پەیا کرد، جا خودایش
ئەیو وەناو خوەێ جەلاڵی دەێ و ئەیو زویزی
جەلاڵی دەێ. ٣٣ ڕوڵەیل ورد، تا کەمێگتر
وەگەردانەو مینم. وەشونمەو گەردین و هەر
ئەوجورە کە وە جویلەکەیل وەتم، ئێرنگەیش
وە ئیوە ئویشم نیەتویەنین باینە ئەڕا ئەو شونە
کە مە چم. ٣٤ حوکم تازەێگ دەمە پێدان،
کە یەکترەکی مابەت بکێن. هەر ئەوجورە کە
مە مابەتدان کردمە، ئیوەیش بایێە یەکترەکی
مابەت بکێن. ٣٥ وە ئیجورە گشت مەردم زانن
کە شاگرد منین، ئەگەر وە یەکترەکی مابەت
بکێن.»

پێشگویی حاشاێ پتروس

٣٦ شەمعون پتروس وەت: «گەورەم،
ئەڕا کورە چید؟» عیسا جواو دا: «تو
ئێرنگە نیەتویەنی ئەڕا ئەو شونێگ کە چم
وەشونمەو باێ؛ وەلێ دویاجار وەشونمەو
تێی.» ٣٧ پتروس وەت: «گەورەم، ئەڕا ئێرنگە
نیەتویەنم وەشوندەو بام؟ مە گیانم ئەڕا تو
دەم.» ٣٨ عیسا وەت: «گیاند ئەڕا مە دەی؟
وە ڕاسی، وە ڕاسی، وەپێد ئویشم، وەرجە ئیە
کەڵەشیر بقویلێ، سێ جار مە حاشا کەی.»

من ڕێ و ڕاسی و زنەییم

١٤ «دڵدان پەشێو نود. وە خودا ئیمان
بیاشتون؛ وە منیش ئیمان بیاشتون.
٢ وەناو ماڵ باوگ ئاسمانیم وتاخ فرەس. ئەگەر
ئیجورە نویاد مەر وەپێدان وەتیام، چم تا
شونێگ ئەڕادان گورجەو کەم؟ ٣ ئمجا کە
چیم و شونێگ ئەڕادان گورجەو کردم، وەدوارە
تیەمەو بەمەدانە لاێ خوەم، تا ئەو شونە
کە مە هەم ئیوەیش بوین. ٤ ئەو شونە کە
مە چم ڕێەگەێ زانین.» ٥ توما وەپێ وەت:
«گەورەم، ئیمە نیەزانیم ئەڕا کورە چید، جا
چوی تویەنیم ڕێەگەێ بزانیم؟» ٦ عیسا وەپێ
وەت: «من ڕێ و ڕاسی و ژیانم؛ هویچکەس
بێجگە لە ڕێ منەو نیەتێدە لاێ باوگ ئاسمانی.
٧ ئەگەر مە بناسیاین، باوگمیش ناسیاین؛ وە
شون ئیە، ئەیو ناسین و دینەسێ.» ٨ فیلیپوس
وەپێ وەت: «گەورەم، باوگ وە ئیمە نیشان
بیە، کە هەر ئیە بەسمانە.» ٩ عیسا وەپێ

وەت: «فیلیپوس، قێر فرەێگە هامە گەرددانەو
هێمرای مە نەناسیدە؟ کەسێگ کە مە دیە،
باوگ دیە؛ چوی تویەنێ بویشی "باوگ وەپێمان
نیشان بیە"؟ ١٠ باوەڕ نیەکێ کە مە هامە ناو
باوگ و باوگیش ها ناو مە؟ قسیەیلی کە مە
وەپێدان ئویشم لە خوەمەو نیویشم، بەڵکەم
باوگێ کە وەناو من نیشتەجێە، کاریل خوەێ
کێ. ١١ باوەڕ وەپێم بکێن کە مە هامە ناو باوگ
و باوگیش ها ناو مە؛ ئەگەر نە وەبونەێ ئەو
کاریلە باوەڕ بکێن.
١٢ «وە ڕاسی، وە ڕاسی، وەپێدان ئویشم،
هەر کەس وە مە ئیمان بارێ، ئەو کاریلە کە مە
کەم، کێ، لە ئەوانە گەوراتریش کێ، چوینکە مە
چمە ئەڕا لای باوگ. ١٣ هەر چی وە ناو منەو
داوا بکێن، ئەنجامێ دەم، تا باوگ وەناو کوڕ
جەڵاڵ پەیا بکێ. ١٤ ئەگەر چشتێ وە ناو منەو
لە لێم داوا بکێن، ئەنجامێ دەم.

وادەێ روحالقودس

١٥ «ئەگەر دوسم بیاشتوین، حوکمەگانم
پارێزنێن. ١٦ منیش لە باوگ ئاسمانی داوا کەم
و ئەیو پشتیوانێگ تر دەێدە پێدان کە تا ئەبەد
وەگەرددان بمینێ، ١٧ یانێ روح ڕاسی کە دنیا
نیەتویەنی قەبوڵێ بکێ، چوینکە نە دوینیدێ و
نە ناسێدێ؛ وەلێ ئیوە ناسینێ، چوینکە لە لای
ئیوە نیشتەجێە و وەناو ئیوە مینێ.
١٨ «ئیوە یەتیم نێیلم؛ تیەمەو ئەڕا لادان.
١٩ کەمێگ تر جهان دیتر مە نیوینی، وەلێ ئیوە
دوینینەم. چوینکە مە زنیم، ئیوەیش زنەیی کین.
٢٠ وە ئەو ڕوژە، زانین کە مە هامە ناو باوگم
و ئیوەیش هاینە ناو من و مە هامە ناو ئیوە.
٢١ ئەوە کە حوکمەگان مە دێرێ و پارێزنێدێان،
ئەوە کەسێگە کە مە دوس دێرێ؛ ئەویشە کە
مە دوس دێرێ، باوگمیش دوسی دێرێ و منیش
دوسی دێرم و خوەم وەپێ نیشان دەم.»
٢٢ یەهودا، نە یەهودای ئەسخەریوتی، وە
عیسا وەت: «گەورەم، چوینە کە خوەد وە ئیمە
نیشان دەی، وەلێ وە ئی جهانە نیشان نێید؟»
٢٣ عیسا جواو دا: «ئەگەر کەسێگ دوس
مە بیاشتود، کەڵامم پارێزنێد و باوگم دوسی
دێرێ و ئیمە تێیمنە لای و لەلای نیشتەجێ
بویمن. ٢٤ ئەوە کە دوس مە نێری، کەڵاممیش
نیەپارێزنێد؛ ئی کەڵامیشە کە شنەفین لە مە
نیە، بەڵکەم لە باوگێگە کە کلم کرد.
٢٥ «ئی چشتیلە زەمانێگ وەپێدان وەتمە
کە هێمرای هامە گەرددانەو. ٢٦ وەلێ ئەو
پشتیوانە، یانێ روحالقودس، کە باوگ وە ناو
منەو کلی کەی، گشت چشتێگ یاێدان دی
و هەر چی کە وەپێدان وەتمە، وە هویردان
تیەرێ. ٢٧ ئاشتی و سڵامەتی ئەڕادان هیلمە
جێ؛ ئاشتی و سڵامەتی خوەم دەمە پێدان.
ئەوە کە مە دەمە پێدان، جور ئەوە نیە کە
جهان دەێدە پێدان. دڵدان پەشێو نود و ڕخدان
نەچود. ٢٨ شنەفتین کە وەپێدان وەتم، "مە
چم، وەلێ وە دوارە تیەمەو ئەڕا لادان." ئەگەر
دوس مە بیاشتیاین، خوەشاڵەو بویاین کە چمە
ئەڕا لای باوگ، چوینکە باوگ لە مە گەوراترە.
٢٩ ئێرنگە وەرجە هەڵکەفتنێ وەپێدان وەتمە،
تا وەختێ هەڵکەفێ ئیمان بارین. ٣٠ وەخت
فرەێگ نەمنیە کە وەگەرددانەو قسیە بکەم،
چوینکە سەروک ئی جهانە دێرێ تێی. ئەوە
هویچ قوراتیگ نیەتویەنێ ئەڕام بێید؛ ٣١ وەلێ

Building Bridges with the WORD

ئەڕا ئیە کە جهان بزانێ دوس باوگ دێرم،
هەر ئەوە کەم کە باوگ دەستور داسە پێم.
هەڵسن، بان وە ئێرا بچیمن.

مە مەیو ڕاسەکانیم

۱۵ «مە مەیو ڕاسەکانیم و باوگ
ئاسمانیمیش باخەوانە. ۲ هەر
پەلێگ لە منا کە بەر نارێ، ئەیو بڕیدێ و
هەر پەلێگیش کە بەر بارێ، ئەیو هەرەسێ
کێ تا فرەتر بەر بێ. ۳ ئیوە ئێرنگە وەبونەێ
کەڵامێگ کە وەپێدان وەتمە، پاکین. ۴ وەناو
مە نیشتەجێ بون و منیش وەناو ئیوە
نیشتەجێ بوم. ئەوجورە کە پەل نیەتویەنی لە
خوێەو بەر بارێ ئەگەر وەناو مەیو نیشتەجێ
نود، ئیوەیش نیەتویەنین بەر بارین ئەگەر
وەناو مە نیشتەجێ نوین.
۵ «مە مەیوم و ئیوە پەلەگانێ. ئەوە کە
وەناو من نیشتەجێ بود و مە وەناو ئەوە،
بەر فرەێگ دەێدە دەسەو؛ چوینکە جیا لە
مە، هویچە دەسدان نیەتێد. ۶ ئەگەر کەسێگ
وەناو مە نیشتەجێ نود، جور پەلێگ فرەێ دەن
و وشکەو بود. پەلیل وشک گردیانەو کەن
و فرەیان دەنە ناو ئاگر و سزننەیان. ۷ ئەگەر
وەناو مە نیشتەجێ بوین و کەڵامم وەناو ئیوە
نیشتەجێ بود، هەر چی تواین، داوا بکێن کە
درێیدە پێدان. ۸ جەڵاڵ باوگم ها ناو ئیە کە ئیوە
بەر فرەێگ بارین؛ وە ئیجورە بوینە شاگردیل
مە.
۹ «هەر ئەوجورە کە باوگ دوس مە داشتیە،
منیش ئیوە دوسدان داشتمە؛ وەناو مابەت
من نیشتەجێ بون. ۱۰ ئەگەر حوکمەگان مە
بپارێزنین، لەناو مابەت من نیشتەجێ بوین؛
هەر ئەوجورە کە من حوکمەگان باوگم پارێزانمە
و لەناو مابەتێ نیشتەجێیم. ۱۱ ئی قسەیلە
وەپێدان وەتمە تا شادی مە وەناودان بود و
شادی ئیوە کامڵەو بود.
۱۲ «حوکم مە ئیەسە کە یەکترەکی مابەت
بکێن، هەر ئەوجورە کە مە مابەتدان کردمە.
۱۳ مابەتێگ گەوراتر لە ئیە نیە کە کەسێگ
گیان خوەێ ئەڕا ڕەفیقەیلێ فەدا بکێ. ۱۴ ئیوە
ڕەفیقەیل منین، ئەگەر ئەوە کە وەپێدان
حوکم کەم، وە جێ بارین. ۱۵ دی وەپێدان
نیویشم خزمەتکار، چوینکە خزمەتکار لە کاریل
ئەرواوەگەێ خەوەر نێری. بەڵکەم ئیوە وە
ڕەفیقەیل خوەم خوەنیمە، چوینکە لە هەر چی
لە باوگم شنەفتمە، ئاگاداردان کردمە. ۱۶ ئیوە
مە هەڵنەوژاردین، بەڵکەم مە ئیوە هەڵوژاردم
و دەس نیشاندان کردم تا بچین و بەر بارین و
بەرەگاندان بمینێ، تا هەر چی لە باوگ وە ناو
منەو داوا بکێن، بێیدە پێدان. ۱۷ حوکم من وە
ئیوە ئیەسە کە یەکترەکی مابەت بکێن.

قین جهان

۱۸ «ئەگەر جهان قینێە لێدان تێ، ئیە بزانن
وەرجە ئیە کە لە ئیوە قینێ بایێ، قینێ لە من
هاتیاد. ۱۹ ئەگەر ئیوە هن جهان بویاتیاین،
جهان ئیوە جور ئەوانە کە هن خوین، دوسدان
داشت. وەلێ ئیوە هن جهان نین، بەڵکەم من
ئیوە لە جهان هەڵوژاردمە، وە ئی بونە جهان
قینێ لە لێدان تێ. ۲۰ کەڵامێ کە وەپێدان وەتم
بارینە هویردان: ”خزمەتکار لە ئەرواو خوەێ
گەوراتر نیە.“ ئەگەر مە عەزاو دانە، ئیوەیش
عەزاو دەن؛ ئەگەر کەڵام مە پارێزانن، کەڵام
ئیوەیش پارێزنن. ۲۱ وەلێ گشت ئیانە وەبونەێ
ناو منەو وەگەرددان کەن، چوینکە ئەیو کە
مە کل کرد نیەناسن. ۲۲ ئەگەر ناتیام و ئەڕایان
قسیە نەکردیام، گوناێگ نیاشتن؛ وەلێ ئێرنگە
دیتر دەسپێچکێگ ئەڕا گونایلیان نێرن. ۲۳ هەر

کەس قینێ لە لێم بایێ، لە باوگمیش قینێ تێ.
٢٤ ئەگەر وەناوێان ئەو کاریلە نەکردیام کە
کەسێگ بێجگە مە نەکردیە، گوناێگ نیاشتن؛
وەلێ ئێرنگە، هەر چەن ئەو کاریلە دینە، هەم
لە من و هەم لە باوگم قینێان تێ. ٢٥ وەلێ
کەلامێگ کە وەناو تەوراتەگەیان نویسریاس،
باێە وە دی بایێ: ”بێ سەوەو قینێان لە لێم
هات.“

٢٦ «وەلێ وەختێ ئەو پشتیوانێگ کە لە لایێ
باوگ ئەڕادان کلی کەم، باێد، یانێ روح ڕاسی کە
لە لایێ باوگەو تێد، ئەیو خوەیێ لە باوەت من
شایەتی دەیێ، ٢٧ ئیوەیش خوەدان شایەتی دین،
چوینکە لە سەرەتاوە وەگەردمەو بینە.

١٦ «ئی هەمگە چشتیلە وەپێدان
وەتم تا لە ئیماندان نەکەفین. ٢ لە
کەنیسەگان دەردان کەن و تەنانەت زەمانێگ
رەسێ کە هەر کەس بکوشێدەدان، خیاڵ
کێ کە وە خودا خزمەت کێ. ٣ ئی کاریلە
کەن، چوینکە نە باوگ ئاسمانی ناسینە و نە
مە. ٤ وەلێ ئیانە وەپێدان وەتمە تا ئەوسا کە
وەخت هەڵکەفتنیان رەسێ، بارینە هویردان
کە مە ئاگاداردان کردم. مە لە سەرەتاوە ئی
چشتیلە وەپێدان نەوەتم، چوینکە خوەم
وەگەردانەو بیم.

کار روح‌القودوس

٥ «وەلێ ئێرنگە چمە ئەڕا لایێ ئەیو کە
کلم کرد و هویچکامدانیش لە لێم نیەپرسین،
”ئەڕا کورە چید؟“ ٦ وەلێ چوینکە ئی چشتیلە
وەپێدان وەتمە، دڵدان پڕ بیەسە خەم و
خوسە. ٧ وی حاڵەو ڕاسیە پێدان ئویشم کە
چێێنم وە نەفدانە. چوینکە ئەگەر نەچم، ئەو
پشتیوانە نیەتێدە ئەڕا لادان؛ وەلێ ئەگەر بچم
کلی کەمە ئەڕا لادان. ٨ وەختێ ئەیو باێد، جهان
دڵنیا کەید کە لە باوەت گونا و سالح بوین و
داوەری، تاوانبارە. ٩ لە باوەت گونا، چوینکە
وە من ئیمان نیەتیەرن. ١٠ لە باوەت سالح
بوین، چوینکە چمە ئەڕا لایێ باوگ و دی مە
نیوینین. ١١ لە باوەت داوەری، چوینکە سەروک
ئی جهانە ماکوم کریاس.

١٢ «مە هێمرایێ چشتیل فرەێگ دێرم
تا وەپێدان بویشم، وەلێ ئێرنگە بەرگەیێ
شنەفتنیان نێرین. ١٣ وەختێ کە روح ڕاسی
تێد، وە تەمام ڕاسی ڕێنمایدان کێ؛ چوینکە
وە خوێەو هویچ نیویشی، بەڵکەم هەر چی
بشنەفێ ئویشێ وە ئەو چشتیلە کە باێە ڕوی
بێید وە پێدان جار دەید. ١٤ ئەیو جەلالم
دی، چوینکە ئەو چشتە کە هن منە گرید و
وەپێدان جار دەیێ. ١٥ هەر چی هن باوگە، هن
منە. جا وە ئی بونە وەتم ئەو چشتە کە هن
منە گرید و وەپێدان جار دەیێ.

عیسا دڵ شاگردەگانێ دەێدەو

١٦ «وەشون ماوەیێ کەمێگ، دی مە
نیوینین، وە دوارە وەشون ماوەیێ کەمێگ،
مە دوینین.» ١٧ ئمجا برێگ لە شاگردیلێ وە
یەکترەکی وەتن: «ئیە چەس کە وەپێمان
ئویشێ، ”وەشون ماوەیێ کەمێگ، مە نیوینین،
جا وە دوارە وەشون ماوەیێ کەمێگ، مە
دوینین“؟ یا ئیە کە ئویشێد ”چوینکە چمە
ئەڕا لایێ باوگ“؟» ١٨ جا وە یەکترەکی وەتیان:
«مەبەستی لە ئی ’ماوەیێ کەمێگ‘ کە ئویشێ
چەس؟ نیەزانیم باس چە کەی؟» ١٩ عیسا
زانستیا کە توان لە لێ بپرسن؛ جا وەپێان وەت:
وەبونەیێ ئیە لە یەکترەکی پرسین، کە مەبەستم
چەس وەتم، ”وەشون ماوەیێ کەمێگ، مە
نیوینین، جا وە دوارە وەشون ماوەیێ کەمێگ،
مە دوینین“؟ ٢٠ وە ڕاسی، وە ڕاسی، وەپێدان

ئویشم، ئیوە گیرە و شین کین، وەلێ جهان
شادمانەو بود؛ ئیوە خەمبارەو بوین، وەلێ
خەمەگەدان بودە شادی. ٢١ ژن وەخت زایێن
ژان گرێدەێ، چوینکە وەختێ ڕەسیە؛ وەلێ
وەختێ مناڵەگەێ هاتە دنیا، لە خوەشی ئیە
کە ئایەمی وەناو ئی جهانە هاتیەسە دنیا دی
ژانەگەێ وە هویر نیەتیەرێ. ٢٢ هەر ئیجورە
ئیوەیش ئێرنگە خەمبارین؛ وەلێ وە دوارە
دوینمەدان و دڵشادەو بوین، هویچکەیش
خوەشیەگەدان لە لێدان نیەسینێد. ٢٣ وە
ئەو ڕوژە، هویچ لە لێم نیەتواین. وە ڕاسی،
وە ڕاسی، وەپێدان ئویشم، هەر چی کە وە ناو
منەو لە باوگ داوا بکێن دەیدە پێدان. ٢٤ تا
ئێرنگە وە ناو منەو داواێ هویچ نەکردینە؛
داوا بکەن تا وە دەس بارین و خوەشیەگەدان
کامڵ بود.
٢٥ «ئی قسیەیلە وە مەسلەتەو وەپێدان
وەتم؛ وەختێگ تێ کە دی وە مەسلەتەو
وەگەرددان قسیە نیەکەم، بەڵکەم ئاشکرا باس
باوگ ئەڕادان کەم. ٢٦ وە ئەو ڕوژە، ئیوە وە
ناو منەو داوا کین. وەپێدان نیویشم کە مە
ئەڕا ئیوە لە باوگ داوا کەم، ٢٧ چوینکە باوگ
خوەێ دوسدان دێرێ، ئەڕا ئیە کە ئیوە دوسم
داشتینە و باوەڕ کردینە کە لە لاێ خوداوە
هاتمە. ٢٨ مە لە لاێ باوگ هاتم و هاتمەسە
ناو ئی جهانە؛ ئێرنگەیش ئی جهانە هیلمە جێ و
چمە ئەڕا لاێ باوگ.»
٢٩ ئمجا شاگردیلی وەتن: «ئەوەسە ئێرنگە
ئاشکرا قسیە کەێد، نە وە مەسلەتەو. ٣٠ ئێرنگە
زانیم کە تو لە گشت چشتێگ ئاگاداری و
هەوەجید نیە کەس پرسیارێ لە لێد بکێ. لە
ئی باوەتەسە کە ئیمان دێریم لە لاێ خوداوە
هاتیدە.» ٣١ عیسا وەپێان وەت: «ئێرنگە ئیمان
دێرین؟ ٣٢ بنوڕن وەختێ دێرێ ڕەسێ، وە ڕاسی
هەر ئێرنگە ڕەسیە کە تەفرتویناوە بوین و هەر
کامدانیش چودە ئەڕا ماڵ خوەێ و مە تەنیا
هیلین؛ وەلێ من تەنیا نیم، چوینکە باوگ ها
گەرد مە. ٣٣ ئیانە وەپێدان وەتمە تا وەناو مە
ئاشتی و سڵامەتی بیاشتوین. وەناو جهان تویش
بەرد تێین؛ وەلێ دڵدان قورس بو، مە وە مل ئی
جهانە زاڵەو بیمە.»

دوعای عیسا

١٧ وەختێ عیسا ئی قسیەیلە کرد نوڕیە
ئاسمان و وەت: «باوگە، وەختێ
ڕەسیە. کوڕەگەد جەڵاڵ بیە تا کوڕەگەدیش
جەڵاڵد بێید. ٢ چوینکە تو دەسڵات گشت
ئنسانیل سپاردێەسە دەسێ تا وە گشت
کەسیلێ کە تو وەپێ بەخشایدە زنەیی ئەبەدی
بێی. ٣ زنەیی ئەبەدی ئیەسە، ئەوانە توی کە
تەنیا خوداێ ڕاسەکانید و عیسا مەسیح کە کلی
کردیدە، بناسن. ٤ کارێگ کە وەپێم سپاردی تا
وە جێ بارم، وە کەماڵ ڕەسانم و ئیجورە مە تو
وەبان زەوی جەڵاڵد دام، ٥ ئێرنگەیش باوگە، مە
لە لاێ خوەد جەڵاڵ بیە، هەر ئەو جەڵاڵی کە
وەرجە وە دی هاتن جهان لە لاێ تو داشتم.
٦ «من ناو تو ئەڕا مەردمیگ کە وە ئی جهانە
وەپێم بەخشیدە، ئاشکرا کردمە. ئەوانە هن تو
بین و تو وەپێم بەخشایدە، ئەوانیش کەڵامد
پارێزاننە. ٧ ئێرنگە زانن کە هەر چی وەپێم
بەخشایدە، وە لاێ تنە. ٨ چوینکە کەڵامێگ
کە وە مە سپاردی، وەپێان سپاردمە، ئەوانیش
قەبوڵ کردنە و وە ڕاسی زانستنە کە لە لاێ
تنەو هاتم و ئیمان هاوردنە کە تو کلم کردی.
٩ مە ئەڕا ئەوانە دوعا کەم؛ ئەڕا ئی جهانە
دوعا نیەکەم، بەڵکەم ئەڕا ئەوانە دوعا کەم
کە تو بەخشایدەسە پێم، چوینکە هن تنن.
١٠ هەر چی کە هن منە، هن تنە، هەر چیگیش

هن تنه، هن منه و مه وەناو ئەوانه جەڵاڵ
پەێا کردمه. ۱۱ مه دی وەناو جهان نیەمینم،
وەلێ ئەوانه هانه ناو جهان، منیش تیەمه
ئەڕا لایێ توی؛ ئێ باوگ موقەدەس، ئەوانه
وه ناو خوەد که وه مه بەخشایده، بپارێزن
تا یەکی بون هەر ئەوجوره که ئیمه یەکیگیم.
۱۲ تا وەختێگ که وەگەردیانەو بیم، ئەوانه وه
ئەو ناوده که تو بەخشایده پێم، پارێزانمیان
و پاسەوانیان کردم. کەسێگیان نابود نوینه
بێجگه کوڕ نابودی، تا قسیەێ کتاو موقەدەس
بایه دی. ۱۳ وەلێ ئێرنگه تیەمه ئەڕا لایێ تو، ئێ
قسیەیلیشه وەختێ دێرم کەم که هێمرایێ هامه
ناو جهان، تا شادی مه وه تەمامی وەناو دڵیانەو
بود. ۱۴ مه کەڵام تو دامەسه پێان، وەلێ جهان
قینێه لێان هاتێه، چوینکه هن ئێ جهانه نین،
هەر ئەوجوره که مه هن ئێ جهانه نیم. ۱۵ داوا
نیەکەم له جهان بویدێان بەڵکەم توام له ئەو
شەڕئاشوه بپارێزنێدێان. ۱۶ ئەوانه هن ئێ جهانه
نین، هەر ئەوجوره که منیش هن ئێ جهانه
نیم. ۱۷ وەناو ڕاسی تەقدیسان بکه؛ کەڵام تو
ڕاسیه. ۱۸ هەر ئەوجوره که تو مه کل کردی
ئەڕا جهان، منیش ئەوانه کل کردمەسه جهان.
۱۹ وەبونەێ ئەوانه خوەم تەقدیس کەم، تا
ئەوانیش وەناو ڕاسی تەقدیس بون.
۲۰ «تەنیا ئەڕا ئیانه داوا نیەکەم، بەڵکەم
هەر ئیجوره ئەڕا ئەوانه که وه بونەێ
کەڵامیانەو ئیمان وەپێم تیەرن، ۲۱ تا ئەوانه
گشتێان یەکی بون، ئێ باوگه، هەر ئەوجوره
که تو هایده ناو مه منیش هامه ناو توی. با
ئەوانیش وەناو ئیمه بون، تا جهان ئیمان بارێ
تو مه کل کردیده. ۲۲ جەڵاڵێگ که دایدەسه
پێم، دامەسه پێان تا بونه یەکی، هەر ئەوجوره
که ئیمه یەکیگیم؛ ۲۳ من هامه ناو ئەوانه و تو
هایده ناو من. تا که وه تەمامی بونه یەکی تا
جهان بزانێ تو مه کل کردی و ئەوانیش هەر
ئەوجوره دوس داشتی که مه دوس داشتی.
۲۴ باوگه، توام ئەوانه که دایدەسه پێم له هەر
کوره بوم وەگەردمەو بون، تا جەڵاڵ مه بوینن،
هەر ئەو جەڵاڵێگ که دایدەسه پێم؛ چوینکه
وەرجه دامەزرانن جهان دوسم داشتی.
۲۵ «ئێ باوگ دادپەروەر، هەر چهن جهان
تو نیەناسێ، وەلێ مه ناسمەد، ئیانیش زانن تو
مه کل کردیده. ۲۶ مه ناو تو وەپێان ناسانم و
وەپێان ناسنم، تا مابەتێ که وه مه داشتیده،
وەناو ئەوانه بود و منیش وەناو ئەوانه بوم.»

دەسگیر کردن عیسا

۱۸ عیسا وەشون ئێ قسیەیله، وەگەرد
شاگردەگانێ چیه ئەڕا ئەو دەس گڵاڵ
قدرون. وه ئەوره باخێگ بی و عیسا و
شاگردەگانێ چینه ناوێ. ۲ یەهودا که دادەێ
گیر، ئەو شونه زانستیا، چوینکه عیسا و
شاگردەگانێ فره وەختیل وه ئەوره گردەو بویان.
۳ جا یەهودا دەسەێگ له سەربازیل و برێگ
له نگابانیل مابەد که له لایێ سەران کاهنیل
و زانایل فرقەێ فەریسی بین وەگەرد خویەو
برد و چیه ئەڕا ئەوره. ئەوانه وەگەرد چراخیل
و مەشخەلیل و چەکیل ڕەسینه ئەوره. ۴ جا
عیسا هەرچەن زانستیا چه وه سەری تێ،
چیه نوا وەپێان وەت: «مینێ کی کەین؟»
۵ جواو دان: «عیسایێ ناسری.» عیسا وەته
پێان: «مه ئەوەم.» یەهودایش که داویدەێ
گیر وەگەردێانەو وساوی. ۶ وەختێ عیسا وەته
پێان، «من ئەوەم،» ئەوانه چینه دویاوەو دانه
زەویا. ۷ جا عیسا وه دواره له لێان پرسی: «مینێ
کی کەین؟» وەتن: «عیسایێ ناسری.» ۸ عیسا
جواو دا: «وەپێدان وەتم من ئەوەم. جا ئەگەر
هاینه شون منەو، بیلێن تا ئیانه بچن.» ۹ ئیه

وەت تا ئەو چشتە کە وەرجەوە وەتوی بایە دی
کە: «هویچکام لە کەسیلێگ کە دایدەسە پێم،
لە دەس نیامە.»
١٠ ئمجا شەمعون پتروس شمشێرێ کە وەپێ
بی، کیشاد و دا لە خزمەتکار کاهن گەورا
و گوش ڕاسی برێ. ئەو خزمەتکارە ناوێ
مالخوس بی. ١١ جا عیسا وە پتروس وەت:
«شمشێرەگەد غەڵافی کە! ئێ لە جامی کە باوگ
ئاسمانی داسە پێم نەبایە بخوەم؟»

عیسا لە ڕوی وە ڕوی حەنا و قیافا

١٢ ئمجا سەربازەگان، وەگەرد
فەرماندەگەیان و نگابانیل جویلەکەیل، عیسا
خستنە گیر و دەسیلێ بەسان. ١٣ یەکم جار
عیسا بردن ئەڕا لاێ حەنا. چوینکە ئەو
خەسویرەی قیافای کاهن گەوراێ ئەو ساڵە
بی. ١٤ قیافا هەر ئەوە بی کە وە جویلەکەیل
پێشنیار کردوی؛ خاستر ئیەسە یەێ نەفەر
ئەڕا قەوم بمرێ.
١٥ شەمعون پتروس و ئەو شاگردەگە
وەشون عیسا کەفتنە ڕێ. وەبونەێ ئیە کە
ئەو شاگردەگە کاهن گەورا ناسیا، وەگەرد
عیسا چیە ناو حسار ماڵ کاهن گەورا.
١٦ وەلێ پتروس وە دەیشتەو لە دەم دەرەگە
وسا. جا ئەو شاگردێگتر کە کاهن گەورا ناسیا،
چیە دەیشت و وەگەرد کەنیزێگ کە نگابان
دەرەگە بی قسیە کرد و پتروس هاوردە ناو.
١٧ کەنیزێگ کە نگابان دەرگە بی لە پتروس
پرسی: «توی کە لە شاگردیل ئەو پیا نید، ئەێ
بو بید؟» پتروس وەت: «نە نیم.»
١٨ هەوا سەرد بی، خزمەتکاریل و نگابانیل وە
سکڵ ئاگرێ کردوین و وە دەوریەو وساوین و
خوەێان گەرمەو کردیان. پتروسیش لە لایانەو
وساوی و خوەێ گەرمەو کردیا.
١٩ ئمجا کاهن گەورا لە عیسا لە باوەت
شاگردیلی و تالیمی پرسی. ٢٠ عیسایش جواو دا:
«مە وەگەرد تەمام دنیا ئاشکرا قسیە کردمە
و هەمویشە وەناو کەنیسەگان و وەناو مابەد
کە جێ گردەو بوین گشت جویلەکەیلە، تالیم
دامە. مە چشتێگ وە دزیەو نەوەتمە. ٢١ ئێ
ئەڕا لە مە پرسی؟ لە ئەوانە بپرس کە قسیەیلم
شنەفتنە! ئەوانە خاس زانن مە چە وەتم.»
٢٢ وەختێ عیسا ئی قسیەیلە کرد، یەکێ لە
نگابانیلیگ کە وە ئەورە وساوی، چەپاڵەی دا
ناو گوشێ و وەت: «ئیجورە جواو کاهن گەورا
دەیێ؟» ٢٣ عیسا جواو دا: «ئەگەر قسیەی
هەڵەێگ کردمە، هەڵەگەم نیشانم بیە؛ وەلێ
ئەگەر ڕاس وەتم، ئەڕا دەێدە لێم؟» ٢٤ ئمجا
حەنا، عیسا وە دەس بەسریای کل کردە ئەڕا
لاێ قیافا، کاهن گەورا.
٢٥ شەمعون پتروس هەر ئەو جورە کە
وساوی و خوەێ گەرمەو کردیا، بڕێگ لە
لێ پرسین: «توی کە لە شاگردیل ئەیو نید،
ئێ بو بید؟» ئەویش دا ژێرێ و وەت: «نە!
نیم.» ٢٦ یەکێ لە خزمەتکاریل کاهن گەورا کە
وە خزمیل ئەو کەسە بی کە پتروس گوشێ
بڕوی، وەت: «ئێ مەر مە خوەم وەناو باخەگە
تو وەگەردیەو نێیمە؟» ٢٧ پتروس وە دوارە دا
ژێرێ و هەر ئەو ئانە کەڵەشێرێگ قویلان.

دادگایی عیسا وە لاێ پیلاتوس

٢٨ جا عیسا لە لاێ قیافاوە بردنێ ئەڕا کاخ
فەرماندار. شەوەکێ شەفەق بی. ئەوانە خوێان
نەچینە ناو کاخ فەرماندار تا ناپاک نەون تا
بتویەنن نان پسەخ بخوەن. ٢٩ جا پیلاتوس
هاتە دەیشت ئەڕا لایان و پرسی: «بخت چ
جرمێگ کینە ئی پیا؟» ٣٠ ئەوانە جواو دان:
«ئەگەر ئی پیا تاوانبار نویاد، نیاتیایمنێ دەس

تنەو.» ٣١ پیلاتوس وەپێان وەت: «خوەدان
بوەنێ و وە پێ شەریعەت خوەدان حوکمێ
بێەن.» جویلەکەیل وەپێ وەتن: «ئیمە ئجازە
نێریم کەسێگ ماکوم وە مەرگ بکێم.» ٣٢ وە
ئیجورە قسیەێ عیسا هاتە دی کە شێوەێ
مردنێ چوی بایە بود.
٣٣ جا پیلاتوس هاتەو ئەڕا کاخەگەێ و
عیسا چڕێ، وەپێ وەت: «ئێ تو پادشا
جویلەکەیلی؟» ٣٤ عیسا جواو دا: «ئیە وە
خوەدەو ئویشێ، یا کەسیلێ تر لە باوەت منەو
وەپێد وەتنە؟» ٣٥ پیلاتوس جواو دا: «مەر
مە جویلەکەم؟ ملەتەگەد و گەورایل کاهنیل،
تو دانەسە دەس مە؛ چە کردیدە؟» ٣٦ عیسا
جواو دا: «پادشایی مە وە ئی جهانە نیە. ئەگەر
پادشایی مە وە ئی جهانە بویا، خزمەتکاریلم
شەڕ کردیان تا گیرودەێ دەس جویلەکەیل
نەوم. وەلێ پادشایی مە وە ئی جهانە نیە.»
٣٧ ئمجا پیلاتوس لە لێ پرسی: «ئێ خاسە جا
تو پادشایێ؟» عیسا جواو دا: «تو ئویشێ مە
پادشام. ئەڕا ئیە هاتمەسە دنیا و ئەڕا ئیە پا
نامەسە ئی جهانە، تا ئەڕا ڕاسی شایەتی بیم.
جا هەر کەس وە ڕاسی تالوق بیاشتود گوش
گرێە دەنگم.» ٣٨ پیلاتوس وەپێ وەت: «ڕاسی
چەس؟»

وەختێ ئیە وەت، وە دوارە چیە دەیشت
ئەڕا لای جویلەکەیل و وەپێان وەت: «مە
هویچ تاوانێگ وە پێەو نیوینم. ٣٩ وەلێ ئیوە
نەریتێ دێرین کە وە جەشن پسەخ یەێ زندانی
ئەڕادان ڕزگار بکەم؛ تواین پادشایێ جویلەکەیل
ئەڕادان ڕزگار بکەم؟» ٤٠ ئەوانە وە جواوی
هاوار کردن: «ئیە نە، بەڵکەم باراباس ڕزگار
بکە!» باراباس ڕێگرێگ بی.

وە سەلیب کیشاین عیسا

١٩ ئمجا پیلاتوس فەرماندار رومی، عیسا
گرد و دەستور دا تا قەمچی بێەن.
٢ سەربازیلیش تاجێ لە درگ چنین و نانە سەری
و بەتیەێگ ئەرخەوانی کردنە وەرێ، ٣ ئەوانە
هاتیانە ئەڕا لای و وەتیان: «سڵام، ئێ پادشایێ
جویلەکەیل!» جا وە چەپاڵە دیانە لێ.
٤ ئمجا پیلاتوس وە دوارە هاتە دەیشت،
وە جویلەکەیل وەت: «بنوڕن، دێرم تیەرمێ
دەیشت ئەڕا لادان تا بزانین هویچ تاوانێگ
وەناوێ نیوینم.» ٥ جا عیسا وە تاجێ درگین و
بەتیەێگ ئەرخەوانی هاتە دەیشت. پیلاتوس
وەپێان وەت: «بنوڕن، ئەو پیا!» ٦ وەختێ
سەران کاهنیل و نگابانیل مابەد دینەێ، دانێ
هاوار، وەتن: «بکوتێ بان سەلیب! بکوتێ
بان سەلیب!» پیلاتوس وەپێان وەت: «ئیوە
خوەدان بوەنێ و بکوتنێ بان سەلیب، چوینکە
مە تاوانێگ وەناوێ نیوینم.» ٧ جویلەکەیل وە
جواوی وەتن: «ئیمە شەریعەتێگ دێریم، وە پێ
ئەو شەریعەتە ئەوە بایە بمرێ، چوینکە خوەێ
کردێەسە کوڕ خودا.»
٨ وەختێ پیلاتوس ئی قسیە شنەفت، فرەتر
ڕخێ چی، ٩ وە دوارە چیەو ئەڕا ناو کاخەگەێ
و لە عیسا پرسی: «لە مەردم کورەید؟» وەلێ
عیسا جواوێ نیا پێ. ١٠ جا پیلاتوس وەپێ وەت:
«وەگەردمەو قسیە نیەکێ؟ نیەزانێ دەسڵات
دێرم ڕزگارد بکەم و دەسڵاتیش دێرم بکوتمەدە
بان سەلیب؟» ١١ عیسا جواو دا: «هویچ
دەسڵاتی وە سەر منەو نیاشتی، ئەگەر لە بانەو
نێریاویدە پێد؛ وە ئی بونە، ئەوە کە مە داسە
دەس تنەو، گونایێ گەوراترە.» ١٢ وەشون

ئەوە پیلاتوس تواسیا عیسا ڕزگار بکێ، وەلێ
جویلەکەیل کردنێ هاوار و وەتیان: «ئەگەر ئی
پیا ڕزگاری بکێ، دوس قیسەر نید. هەر کەس
خوەێ بکەێە پادشا، وەگەرد قیسەر دشمەنی
کەی.»
١٣ جا وەختێ پیلاتوس ئی قسیەیلە شنەفت،
عیسا بردە دەیشت و خوەێ لە سەر
کورسی داوەری دانیشت، وەشونێگ کە
وەپێ وەتیان ’کوچگچن‘ کە وە زوان ئارامی
وەپێ ئویشن ’جەباتا‘. ١٤ ئەو ڕوژە، ڕوژ
’گورجەو کردن‘ ئەڕا جەشن پسەخ بی، نزیک
نیمەڕو بی. پیلاتوس وە جویلەکەیل وەت:
«بنوڕن، پادشاگەدان!» ١٥ ئەوانە هاوار کردن:
«لە بین بوەرەێ! لە بین بوەرەێ! بکوتێ
بان سەلیب!» پیلاتوس وەپیان وەت: «ئێ
پادشاگەدان بکوتمە بان سەلیب؟» سەران
کاهنیل وەتن: «ئیمە پادشایگ نێریم بێجگە
قیسەر.» ١٦ دەس ئاخر پیلاتوس، عیسا
دادەێ دەسیان تا بکوتنێ بان سەلیب.

وە سەلیب بوین عیسا

ئمجا عیسا گردن و بردنێ. ١٧ عیسا هەر
ئەوجورە کە سەلیبەگەێ وەبان شانێ بی
چیە دەیشت، وەرەو شونێ کە وەپێ وەتیان
کاسەێ سەر، کە وە زوان ئارامی وە پێ ئویشن
جولجوتا. ١٨ وە ئەورە کوتانی بان سەلیب.
وەگەردیەو دو نەفەرتریش وە هەر دو لایەو
کوتانە بان سەلیب عیسایش وە ناوڕاسیان بی.
١٩ پیلاتوسیش دا وەبان تەختەیگ نویسان
و کوتانی بان سەلیبەگە. لە بانی نویسریاوی:
’عیسای ناسری، پادشای جویلەکەیل‘.
٢٠ جویلەکەیل فرەیگ ئەو چشتە خوەنین،
کە وەبان تەختەگە نویسریاوی، چوینکە
ئەو شونە کە عیسا وە ئەورە کوتانی بان
سەلیب نزیک شار بی، ئەو تەختەیشە وە
زوان ئارامی و لاتینی و یونانی نویسریاوی.
٢١ جا سەران کاهنیل جویلەکەیل وە پیلاتوس
وەتن: «مەنویس ’پادشای جویلەکەیل‘،
بەڵکەم بنویس ئی پیا وەت کە مە پادشای
جویلەکەیلم.» ٢٢ پیلاتوس جواو دا: «ئەوە
کە نویسامە، نویسامە.»
٢٣ وەختێ سەربازەگان عیسا کوتانە بان
سەلیب، دڵنگەگانێ هەڵگردن و کردنێ
چوار بەش و وە هەر سەرباز بەشێگ
کەفت. ژێرشەویەگەیشێ هەڵگردن. وەلێ
ژێرشەویەگەێ بی دەرز بی، لەبانەو تا خوار
یەێ تیکە چنیاوی. ٢٤ جا وە یەکترەکی وەتن:
«باین تا ئیە نەدڕیمن، بەڵکەم تیرپشک بخیم
تا بوینیم بودە هن کی.» وە ئیجورە ئەو چشتە
کە کتاو زەبور ئویشێ، هاتە دی:
«دڵنگەگانم وەناو خوێان بەشەو کردن و
وە سەر دڵنگەگەم تیرپشک خستن.»
جا سەربازەگان ئی کاریلە کردن.
٢٥ لە لای سەلیب عیسا، داڵگێ و میمگێ و
مریەم ژن کلوپاس و مریەم مەجدەلیە وساوین.
٢٦ وەختێ عیسا دی کە داڵگێ لە لای ئەو
شاگردە کە دوسی داشت وساس، وە داڵگێ
وەت: «ئافرەتەگە، بنوڕ کوڕەگەد». ٢٧ ئمجا
وە ئەو شاگردە وەت: «بنوڕ، داڵگد.» لە ئەو
ساتەو، شاگردەگە، ئەوە بردێ ئەڕا ماڵ خوەێ.

مردن عیسا

٢٨ وەشون ئیە، عیسا کە زانستیا گشت
چشتێ تەمام بیە، ئەڕا ئیە کە کتاو موقەدەس
بایە دی، وەت: «تیەنیمە.» ٢٩ وە ئەورە
کویزەیگ پڕ لە شراو ترشیای بی. جا ئەبرێگ
خەڵپانە شراو ترشەگە و کردنە سەر پەل
زوفایگ و گردنەێ وەردەم عیسا. ٣٠ وەختێ

عیسا تام شراو ترشەگە کرد، وەت: «تەمام
بی.» ئمجا سەر داگرد و گیان سپارد.
٣١ ئەو ڕوژە، ڕوژ ’گورجەو کردن‘ بی و ئی
ڕوژەگەیٚ ئەڕا جویلەکەیل ڕوژ شەبات گەورا
بی. جویلەکەیل لە پیلاتوس تواسن تا ساق
پایل ئەو سێ نەفەرە بشکنن و جنازەیلێان
وەبان سەلیب بارنە خوار. وەبونەیٚ ئیە کە
نیەتواسیان جنازەیل لە ڕوژ شەبات کە هەر
ئەو شەمەیٚ موقەدەس جویلەکەیلە، وەبان
سەلیب بمینن. ٣٢ جا سەربازەگان هاتن و
ساق پایل یەکمین و ئەواکە کە وەگەرد عیسا
کوتاوینیانە بان سەلیب شکانن. ٣٣ وەلیٚ وەختیٚ
ڕەسینە عیسا و دین کە مردگە، ساقیلیٚ
نەشکانن. ٣٤ وەلیٚ یەکێ لە سەربازەگان نیزەێگ
کردە کەلەکەیەو زویزی خوین و ئاو لە لیٚ
کەفتە ڕیٚ. ٣٥ ئەوە کە ئیە دی، شایەتی دەیٚ
تا ئیوەیش ئیمان بارین. شایەتیەگەیشیٚ ڕاسە و
زانی کە ڕاسەگەی ئویشیٚ. ٣٦ ئیانە هەڵکەفت
تا کتاو موقەدەس بایە دی کە: «هویچکام
لە سقانیلیٚ نیەشکیٚ،» ٣٧ هەر ئیجورە لە
شونێگتریش کتاو موقەدەس ئویشیٚ: «نوڕنە
ئەوە کە وە نیزە دانەسە لیٚ.»

دەفن کردن عیسا

٣٨ وەشون ئی چشتیلە یوسف کە لە مەردم
شار رامە بی، لە پیلاتوس داوایٚ جنازەیٚ عیسا
کرد تا بویدەیٚ. یوسف یەکێ لە شاگردیل عیسا
بی وەلیٚ وە دزیەو، چوینکە لە جویلەکەیل
ڕخیٚ چیاد، پیلاتوسیش هیشت. جا هات
جنازەگەیٚ عیسا برد. ٣٩ نیقودیموسیش هات.
نیقودیموس هەر ئەوە بی کە وەرجەوە
شەوەناو هاتویە ئەڕا لایٚ عیسا. ئەو وەگەرد
خوێەو نزیک سی کیلو هامیتەێگ لە مور و
عود هاورد. ٤٠ جا جنازەیٚ عیسا هەڵگردن
و وە پیٚ نەریت کفن و دەفن جویلەکەیل
ئەتر دانە لیٚ و پێچانیٚ ناو پارچەیٚ کەتانیگ.
٤١ وە ئەورە کە عیسا کوتاوینە بان سەلیب،
باخێگ بی کە وەناویٚ مەقبەرەیٚ تازەێگ بی
کە هێمرایٚ مردگێگ وەناویٚ نەناوین. ٤٢ جا
چوینکە ڕوژ ’گورجەو کردن‘ جویلەکەیل بی و
ئەو مەقبەرەیشە نزیک بی، جنازەیٚ عیسا نانە
ناویٚ.

مەقبەرەیٚ خاڵی

٢٠ وە یەکمین ڕوژ هەفتە، شەوەکی
شەفەق، وەختیٚ هەوا هێمرایٚ
تیەریک بی، مریەم مەجدەلیە هاتە ئەڕا
مەقبەرەگە و دی کوچگ گەگەورایگ
کە ناوینە نوای دەمی، پل دریاس. ٢ جا وە
دەودەوان چیە ئەڕا لایٚ شەمعون پتروس
و ئەو شاگردەگە کە عیسا دوسی داشت،
وەپێان وەت: «گەورەمان لە مەقبەرەگە
بردنەسەیٚ و نیەزانیم نانەسیٚ کورە.» ٣ جا
پتروس و شاگردەگە دانە دەیشت و کەفتنە
ڕیٚ وەرەو مەقبەرەگە. ٤ هەردگێان وە یەکەو
دەویان؛ وەلیٚ ئەو شاگردەگە دا نوای پتروسا
و یەکم جار ڕەسیە مەقبەرەگە. ٥ جا چەمیاد
و نوڕیە ناوە و دی پارچەیٚ کفنەگە ها
ئەورە، وەلیٚ نەچیە ناو مەقبەرەگە. ٦ وەشونیٚ
شەمعون پتروسیش وەشونیەو هات و چیە
ناو مەقبەرەگە، دی پارچەیٚ کەفنەگە ها
ئەورە، ٧ وەلیٚ دەسرێگ کە وە دەور سەر
عیسا بەسریاوی، نە لە لایٚ پارچەیٚ کەفنەگە،
بەڵکەم وە شونێگتر وە جیا قیٚ کریاوی.
٨ جا ئەو شاگردەگە کە یەکم جار ڕەسویە
مەقبەرەگە، هاتە ناو دی و ئیمان هاورد.

٩ چوینکە هێمرایَ کتاو موقەدەس نەفاموین
کە عیسا بایێە لە مردگیل زنیەو بود. ١٠ ئمجا
ئەو دو شاگردە چینەو ئەڕا ماڵ خوێان.

ئاشکرا بوین عیسا وە مریەم مەجدەلیە

١١ وەلیَ مریەم لە دەیشت مەقبەرەگە
وساوی و گیرە کردیا، هەر ئەوجورە کە
گیرسیا، چەمیادەو تا بنوڕیە ناو مەقبەرەگەوە.
١٢ ئمجا دو فریشتە وە دڵنگ چەرمیەو وە ئەو
شونە کە جنازەیَ عیسا داناوین، دی، یەکی لە
جیَ سەری و ئەواکەیش لە جیَ پایَ دانیشتوین.
١٣ ئەوانە وەپیَ وەتن: «ژنەگە، ئەڕا گیرە
کەی؟» ئەویش وەتە پێان: «گەورەگەم بردنە
و نیەزانم نانەسیَ کورە.» ١٤ وەختیَ ئیە وەت،
هەڵوگەردیا و دی عیسا وە ئەورە وساس،
وەلیَ نەناسیە کە عیساس. ١٥ عیسا وەپیَ
وەت: «ژنەگە، ئەڕا گیرە کەی؟ هایدە شون
کی؟» مریەم خیاڵ کردیا باخەوانێگە، وەت:
«گەورەم، ئەگەر تو بردیدەسیَ، وەپێم بویش
نایدەسیَ کورە تا بچم بوەمیەو.» ١٦ عیسا وەپیَ
وەت: «مریەم!» ئەویش هەڵوگەردیا و وە زوان
ئارامی وەت: «ڕەبونی!» ڕەبونی یانیَ ماموستا.
١٧ عیسا وەپیَ وەت: «دەس مەیێە قیمەو،
چوینکە هێمرایَ ئەڕا لایَ باوگ ئاسمانی بەرزەو
نویمە. وەلیَ بچوە ئەڕا لایَ براگانم و وەپێان
بویش مە بەرزەو بومە ئەڕا لایَ باوگ خوەم و
باوگ ئیوە، ئەڕا لایَ خودایَ خوەم و خودایَ
ئیوە.» ١٨ مریەم مەجدەلیە چی وە شاگردەگان
خەوەر دا کە «خوداوەند دیمە!» هەر چیگیش
عیسا وەپیَ وەتوی، ئەڕاێان وەتەو.

ئاشکرا بوین عیسا وە شاگردیل

١٩ ئێوارەیَ هەر ئەو ڕوژە، کە یەکم ڕوژ
هەفتە بی، وەختێگ شاگردەگان گردەو بین
و لە ترس جویلەکەیل دەرەگە داخستوین،
عیسا هات و لە ناوڕاسیان وساد و وەپێان
وەت: «سڵام وە ئیوە!» ٢٠ وەختیَ ئیە
وەت، دەسیلیَ و کەلەکەیَ نیشانیان دا.
جا وەختیَ شاگردیل، خوداوەند عیسا دین
خوەشاڵەو بین. ٢١ عیسا وە دوارە وەپێان
وەت: «سڵام وە ئیوە! هەر ئەوجورە کە
باوگ مە کل کردێە، منیش ئیوە کل کەم.»
٢٢ وەختیَ ئیە وەت، پف کردە لێان و وەتە
پێان: «ڕوحالقودوس بگرنەوەر. ٢٣ ئەگەر
گونایل کەسێگ بوەخشین، ئەوانە بەخشیەن؛
ئەگەریش گونایل کەسێگ نەوەخشین، ئەوانە
نیەوەخشریەن.»

عیسا و توما

٢٤ توما یەکی لە ئەو دوانزە شاگردە،
کە وە لفانە ماروفە، وەختیَ عیسا هات
وەگەردێان نوی. ٢٥ جا شاگردیل تر وەپیَ
وەتن: «خوداوەند دیمنە!» وەلیَ توما وەپێان
وەت: «تا جایَ بزمارەگان وەناو دەسیلیَ
نوینم و کلک نەنەمە جایَ بزمارەگان و دەس
نیمە کەلەکەیَ، هەرایێهەر ئیمان نیەتێەرم.»
٢٦ وەشون هەیشت ڕوژ، شاگردیل عیسا وە
دوارە وەناو ماڵ بین تومایش وەگەردێانەو
بی. هەر چەن دەرەگانیش داخستوین، عیسا
هات و لە ناوڕاسیان وساد و وەت: «سڵام وە

ئیوه!» ٢٧ ئمجا وه توما وەت: «کلکد بنه ئێرا
و دەسیلم بوین و دەسد بار بیه قێ کەلەکەم.
بی ئیمان مەو، بەڵکەم ئیمان بار.» ٢٨ توما
وەپێ وەت: «خوداوەند من و خودایێ مە!»
٢٩ عیسا وەته پێ: «وەبونەیێ ئیه که مه دیده
ئیمان هاوردی؟ خوەش وه حاڵ ئەوانه که مه
نینه و ئیمان هاوردن.»

ئامانج ئی کتاوه

٣٠ عیسا له لایێ شاگردەگان نیشانه و
موجزەیل فرەێکتر کرد که وەناو ئی کتاوه
نەنویسریاس. ٣١ وەلێ ئیانه نویسریاس تا ئیمان
بارین که عیسا هەر ئەو مەسیح وادە دریایە،
کوڕ خودا، تا که وه ئی ئیمانه، وه ناو ئەیو زنەیی
بیاشتون.

ئاشکرابوین عیسا وه هەفت نەفەر له شاگردیلی

٢١ وەشون ئی هەڵکەفتە، عیسا یەیێ
جارتر له لایێ دەریاچەیێ تیریه خوەیێ
وه شاگردەگان نیشان دا. ئەیو ئیجوره خوەیێ
نیشان دا: ٢ شەمعون پتروس، توما ماروف
وه لفانه، نتنائیل له مەردم ئاوایی قانا له
ناوچەیێ جەلیل، کوڕیل زبدی و دو گله تر له
شاگردیلی وەگەرد یەکا بین. ٣ شەمعون پتروس
وه ئەوانه وەت: «مه چمه ئەڕا ماسی گردن.»
ئەوانه وەتن: «ئیمەیش وەگەرددەو تێیم.» جا
چینه دەیشت و سوار قایق بین. وەلێ وه
ئەو شەوه هویچ نەگردن. ٤ شەوەکی شەفەق،
عیسا وه لیوەیێ دەریاچەگه وساوید؛ وەلێ
شاگردەگان نەزانستن ئەیو عیساس. ٥ عیسا
وەپێان وەت: «ڕۆڵەیل، ماسی گردینه؟» جواو
دان: «نه!» ٦ وەته پێان: «تورەگه بخەنه
لایێ ڕاس قایقەگه ماسی گرین.» ئەوانیش
ئی کاره کردن، ئەوقره ماسی گردن که
نەتویەنستیان تورەگه بکیشنه ناو قایقەگه.
٧ جا ئەو شاگرده که عیسا دوسی داشت،
وه پتروس وەت: «ئیه خوداوەندە!» وەختێ
شەمعون پتروس شنەفت که خوداوەندە، هەر
ئەو ئانه دڵنگەگەیێ پێچاده دەور خوەیێ،
چوینکه ڕویتەو بوی، جا خوەیێ خسته ناو
دەریاچەگه. ٨ شاگردیل تر وەگەرد قایق هاتنەو
تور پڕ له ماسیەگیش وەگەرد خوێان کیشیانی،
چوینکه تەنیا سەد متر وه وشکایەگه دویر بین.
٩ وەختێ رەسینه وشکایەگه، دین ئیەسه
ئاگرێ وه سکڵ کردێەسەو ماسییش خستیەسه
بانی و نانیش هەس. ١٠ عیسا وەپێان وەت:
«چەن گله وه ماسیەیلی که تازه گردینه، بارن.»
١١ جا شەمعون پتروس چیه ناو قایقەگه و
تورەگه کیشادێ ناو وشکای. تورەگه پڕ له
ماسیەیل گەورا، سەد و پەنجا و سێ گله
ماسی وەناوێ بی. هەر چەن ماسیەگان فره
بین وەلێ تورەگه نەدڕیا. ١٢ عیسا وەپێان وەت:
«بان قاوەتی بخوەن.» هویچکام وه شاگردەگان
جرئەت نەکردن وه لێ بپرسن، «تو کید؟»
چوینکه زانستیان خوداوەندە. ١٣ عیسا هات
نان و ماسی هەڵگرد و دا پێان. ١٤ ئیه سێیەم
جار بی که عیسا وەشون ئیه که له مردگیل
زنیەو بوی، وه شاگردەگان ئاشکرا بی.

قسیه و باس عیسا و پتروس

١٥ وەشون ئیه که قاوەتی خواردن، عیسا
له شەمعون پتروس پرسی: «شەمعون، کوڕ
یوحەنا، توی فرەتر له ئیانه مه دوس دێریێ؟»
ئەوه جواو دا: «بەڵێ ئێ خوداوەند؛ تو
زانید که دوسد دێرم.» عیسا وەپێ وەت:
«وەرکەگانم بلەوەڕن.» ١٦ دویم جار عیسا له
لێ پرسی: «شەمعون، کوڕ یوحەنا، ئێ دوسم

دێرێ؟» جواو دا: «بەڵێ ئێ خوداوەند؛ زانی
کە دوسد دێرم.» عیسا وەتە پێ: «بوە شوان
پەسەگانم.» ١٧ سێیەم جار عیسا لە لێ پرسی:
«ئێ شەمعون، کوڕ یوحەنا، دوسم دێرێ؟»
پتروس وەبونەێ ئیە کە عیسا سێ جار لە لێ
پرسی، دوسم دێرێ؟» نارەحەت بی وەپێ وەت:
«ئێ خوداوەند، تو لە گشت چشتێگ خەوەر
دێرێ؛ تو خاس زانید کە دوسد دێرم.» عیسا
وەپێ وەت: «وەرکەگانم بلەوەڕن. ١٨ وە ڕاسی،
وە ڕاسی، وەپێد ئویشم، وەختێ کە جوانتر بید
ناوقەید بەسیاید و ئەڕا هەر کورە کە تواسیاێ
چیاید؛ وەلێ وەختێ پیر بوید دەسیلد وازەو
کەید و یەکێگ تر ناوقەید بەسێد و بێدەدە
ئەڕا شونێ کە نیەتواێد.» ١٩ عیسا ئیە وەت
تا نیشان بێ کە پتروس وە چ شێوەێگ مرێد
و خودا جەلاڵ دەێ. ئمجا عیسا وەتە پێ:
«وەشونمەو بەو.»
٢٠ پتروس هەڵوگەردیا و دی ئەو شاگردە
کە عیسا دوسی داشت کەفتیەسە شونێان.
هەر ئەوە کە لە وەخت نان ئێوارە پاڵەو داویە
سینەێ عیسا و لە لێ پرسوی، «گەورەم،
ئەوە کیە کە توێ دەیدە دەس دشمەنەو؟»
٢١ وەختێ پتروس ئەوە دی، لە عیسا پرسی: «ئێ
خوداوەند، چە وە سەر ئیە تێید؟» ٢٢ عیسا
وەپێ وەت: «ئەگەر خاست مە ئیەسە تا
وەختێ بامەو ئەوە بمینێ، وە تو چە؟ تو
وەشونمەو بەو!» ٢٣ جا ئێ قسیە کەفتە ناو
برایل کە ئەو شاگردە نیەمرێ، وەلێ عیسا
وە پتروس نەوەت کە نیەمرێ، بەڵکەم وەت:
«ئەگەر خاست مە ئیەسە تا وەختێ بامەو ئەوە
بمینێ، وە تو چە؟»
٢٤ ئیە هەر ئەو شاگردەسە کە وە ئێ چشتیلە
شاێەتی دەێ و ئیانە نویساس. ئیمە زانیمن کە
شاێەتیەگەێ ڕاسە.

دەس ئاخر

٢٥ عیسا کاریل فرەێگتریش کرد کە ئەگەر
گلە وە گلەێان بنویسیان، گومان نیەکەم
تەنانەت تەمام جهانیش بتوانستیا ئێ کتاویلە
وەناو خوەێ جا بێێ.